BONDIA ARUBA

Diasabra 22 di Juli 2023 www.bondia.com Email: noticia@bondia.com Tel: 582-7800 Fax: 582-7044 1,75 Florin

E

Ta ken ta haci...

Compromiso sin cumpli...?

"Ta un locura e hecho di no acepta e Ley di Reino pa Supervision Financiero"

Pagina 3

- **Minister di Naturalesa ta desmenti cu el a comparti informacion confidencial** Pagina 4
- **Ta introduci BBO na frontera a pesar di surplus y aumento den gasto di gobierno** Pagina 3
- **Minister Endy Croes cu proyectonan pa Dienst Publieke Scholen (DPS)** Pagina 2

ImSan ta celebra nan acreditacion di JCI

Pagina 4

Hobennan ta preocupa pa nan futuro despues di caida di Gabinete Hulandes

Pagina 9

Latino America ta bibando un crisis di migracion infantil hopi compleho

Pagina 10

Minister Endy Croes cu proyectonan pa Dienst Publieke Scholen (DPS)

Mirando cu luna di augustus ta acercando y a cuminsa prepara pa aña escolar nobo, minister di Enseñansa y Deporte Endy Croes, diahuebs ultimo a informa tocante e avancenan cu ta tumando luga na Dienst Publieke Scholen (DPS) cu ta cay directamente bao di minister di Enseñansa.

Minister Croes a sigura cu pa varios aña tin noticianan cu no ta mucho positivo pa loke ta trata DPS, na momento cu el a tuma e cartera aki tabatin algun rapport cu a ser haci na unda a bin dilanti inkietud, hopi trabao atrasa caminda el a sigura cu "nos a hereda for di minister Rudy Lampe algo no comun," el a sigura.
DPS tin alrededor di 830 empleado, e mayoria di nan ta docente, entre otro, e werksternan, cerca di 6.000 alumno y na kantoor tin 11 empleado mas un management team cu a ser nombra cu dos persona.

Na e momento ey, minister Croes a sigura cu nan a cuminsa investiga y inventarisa e problemanan existente como ambtsjubileum atrasa, kindertoelage, vastlegging di tijdelijk dienst of vastedients, registro di pension, witte vlek unda a pone tur esakinan nan como proyecto y tambe a traha riba un otro proyecto pa conecta riba un sistema digital tur e 20 scol cu ta di DPS, den esaki, el a afirma cu "e prome linea di maneho pa mi ministerio tabata pa busca tur e problemanan y pone esaki den proyectonan pa asina actua y drecha esaki."

Pa loke ta trata ambtsjubileum manera minister Croes a splica, ora nan a investiga a yega na un total di 35 docente cu tabata atrasa den esaki y mesora a duna e autorisacion pa cuminsa traha y haci actualisacion, for di november di 2022 te cu maart 2023 nan a logra prepara tur documento, MB y e personanan aki a keda actualisa na unda nan a ripara cu tin personanan cu mester ta honra na augustus y nan documentonan ta cla.

Di kindertoelage, minister a señala cu docentenan cu tin yiu bao 18 aña, pa ley tin un derecho adicional unda nan a haya cu entre 20 pa 30 caso cu tabatin derecho riba dje y nan no tabata hay'e, nan a actualisa esaki entre januari cu februari di e aña aki como un proyecto.

Pa e problematica di bevordering cu tambe door di no atende cu documentacion, a crea un proyecto separa cu ta andando den tres luna aki (juli, augustus y september) unda nan ta premira cu nan lo por tin esaki bao control. Di esaki, e no a duna detaye di cuanto e cantidad ta debi cu te ainda tin inventarisacion, pero segun el a compronde ta papia di 250 of 300 bevordering cu ta tranca.

Pa september tur bevordering mester ta traha y esnan cu tin e derecho di dje, mester hayel'e pa nan por kita esaki for di e lista cu nan a haya.

Pa tijdelijk dienst of vastedients tambe nan tin'e como un proyecto, na unda tin hopi hende cu a cuminsa traha via un contract, tambe tin maneho cu si e persona ta MBO ta drenta despues di tres aña di tijdelijk pa vastedients y si ta un HBO despues di un aña cu tijdelijk ta haya vastedienst, den esaki tambe nan a ripara cu tin un retraso grandi cu ta forma parti di un otro proyecto cu otro ekipo cu ta trahando riba dje y tambe nan ta premira cu esaki lo por ta cla pa september di e aña aki.

"Tur lo cual mi ta trece dilanti awe ta proyectonan andando y instruccion tanto pa management team y esnan di pafo cu ta duna su support pa por laga esaki cla, ta cu den 2023 nos por tin un DPS cu tur cos al dia y e ora nos por traha cu structura," minister Croes a sigura.

Pa loke ta trata registro di pension, minister Croes cu ora nan a yega na ministerio tabatin un grupo di persona cu tabata reclama cu nan pension no ta registra of transferi na APFA na unda aworaki por bisa den ki fase nan ta y kico nan a haci pa e topico aki.

Nan a reuni cu APFA pa por compronde e materia mas miho manera el a bisa, con e cantidad di docentenan ta reclama y pa esey a crea un otro proyecto cu a cuminsa recientemente na mei y na e momentonan aki nan ta den e fase final.
Inicialmente a detecta 200 caso y awor el a baha te un poco mas cu 100 unda a bin resulta e ora pakico no ta pasa e placa di Financien pa APFA manera cu e mester bay y ta keda want'e, den esaki a haya cu e paperword no ta na ordo y e grupo di mas di mas di 100 docente aki no tin un MB na ordo, ora esey no ta na ordo, pa ley no por haci e transaccion.
Na augustus e ta bay haya tur e documentonan pa asina procede na e firma y e ora ey placa cu no a keda registra of a keda atrasa lo pasa tambe, segun minister Croes a comenta.
Un otro problema cu nan a haya cu lo dura mas tempo, ta un proyecto di e cual el a trece dilanti cu tambe den aña aki e mester keda cla ta e witte vlek, di esaki el a bisa cu for di aña 2012 sistema nobo NPR den e tempo ey tabatin hende cu no tabata paga premie of den aña ey no a paga premie y nan a cay den un bashi, nan a inventarisa y nan ta papia cerca di 50 persona cu ta den esaki y lo tuma mas trabou pa bay mas profundo den e caso cu mester di consehonan di DRH pa wak con nan lo bay coregi cu pa cierto rason no a paga of a retene nan pension.
E grupo aki tambe tin atencion di e ministerio trahando un proyecto di dje y lo bay percura pa por coregi esaki tambe.
For di basta tempo DPS no tabatin un sistema di data, awor mediante un otro proyecto lo conecta tur scol via un "cloud" na unda e 20 scol lo conecta na e sistema pa por tuma decisionnan a traves di data y tambe tur scol lo conecta via interfase cu Departamento di Enseñansa, manera minister Croes a finalisa.

Miguel Mansur parlamentario di ACCION21

"Ta un locura e hecho di no acepta e Ley di Reino pa Supervision Financiero"

Den ultimo dianan, Ley di Reino pa Supervision Financiero ta keda un topico constante mirando cu pa dia 10 di october, Aruba tin cu paga back e sosten di likides cu a ricibi durante e crisis di Covid-19, aunke gobierno Hulandes ta demisionario.

Den esaki, Hulanda ta insisti riba e rekisito pa e Ley di Reino pa Supervision Financiero na Aruba drenta na vigor, despues di cual por refinancia e debe di sosten di likides di tempo di pandemia cu un tasa di interes faborabel. Prome minister, Evelyn Wever-Croes a indica cu Den Haag kier un contesta prome cu dia 1 di september.

E fecha pa Aruba paga back su debe, si no logra refinanciamento, ta poni pa dia 10 di october. E obstaculo riba e caminda aki ta Parlamento di Aruba, cu ta kere cu e Landsverordening pa supervision financiero ta suficiente pa cumpli cu e tarea di supervision. Sinembargo, Hulanda no ta di acuerdo pasobra den caso di un ley local, Hulanda no lo tin nada di bisa.

Segun prome minister, gobierno di Aruba ta trahando riba su propio input pa e concepto di e Ley di Reino pa Supervision Financiero, bisando cu nan ta poniendo esaki riba papel pa mand'e.

Mirando cu ta falta menos cu tres luna, y manera prome minister a indica, cu e obstaculo pa esaki ta parlamento, a puntra lider di fraccion ACCION21 con e situacion ta na e momentonan aki tocante esaki. El a menciona cu su partido ACCION21, conhuntamente cu MAS, y Ryçond Santos do Nascemento ken ta independiente igualmente cu Gerlien Croes, ta na fabor di e ley di supervision aki. Partidonan cu ta contra esaki ta MEP, AVP y RAIZ

Pa loke ta trata MEP, Mansur a sigura cu nan kier haya contesta riba e preguntanan haci pa parlamento. E preguntanan mester haya contesta pa gobierno di Hulanda hunto cu gobierno di Aruba, pero no tin consenso.

Mansur ta bisa cu "ta un locura e hecho di no acepta e ley financiero aki. Si nos acepta e rijkswet nos ta logra financia rond di 3% na luga di 7%. Esey ta scapa nos 32 miyon florin pa aña durante 20 aña, dus 640 miyon florin."

Di mesun manera, el a splica cu "e landsverordening no ta traha. Na 2022 Parlamento a aproba un presupuesto cu un deficit original di 227 miyon den violacion di e landsverordening. CAft a recomenda un aanwijzing y Parlamento mester a cambia e presupuesto. Evelyn Wever-Croes mes tabata kier traha un rijkswet tempo e tabata den oposicion na 2014."

Ademas, Mansur ta di opinion cu "tin mas cu suficiente evidencia cu Parlamento no por carga su responsabilidad di controla gobierno y sigura finanzas publico sostenibel durante hopi aña, dus e rijkswet ta un siguransa cu pueblo su placa ta wordo bon maneha. Politicamente MEP

tin miedo di pasa e rijkswet, pasobra AVP lo ataca nan como entreguista etc., dus pueblo ta perde. E politica entre MEP-AVP ta tuma precedencia riba interes nacional," el a finalisa.

Ademas di gobierno, Tweede Kamer na Hulanda tambe ta poniendo hopi enfasis riba e Ley di Reino pa Supervision Financiero, particularmente despues cu parlamentarionan Kamminga y Van den Berg a entrega un mocion pa gobierno Hulandes no refinancia e debe di Aruba si no ta cumpli cu e condicion aki.

Den Tweede Kamer di Parlamento Hulandes a tuma lugar luna pasa un debate pa trata algun mocion di diferente parlamentario encuanto e situacion na e islanan di Reino Hulandes den Caribe. Pa Aruba tabata di special importancia un mocion di Sra. Roelien Kamminga (VVD) y Joba van den Berg (CDA), cu tabata un accion pa sigura cu Aruba lo no haya extension di e prestamo haci durante e crisis di Covid-19 a base di condicion faborabel, interes abao, si gobierno di Aruba no ta dispuesto pa acepta e ley di Reino di supervision financiero.

Tambe den e mocion ta pidi gobierno Hulandes pa maneha un interes mas halto segun mercado pa e prestamo tanten no tin un ley di Reino pa supervision financiero vigente, "y si den e periodo venidero lo tin paso significativo tuma den direccion di e entrada na vigor di tal, refinancia e prestamonan solamente a corto plaso cu un porcentahe di interes cu ta pas cu e situacion cu ta en todo caso mas halto cu e interes bao di condicion faborabel."

Ta introduci BBO na frontera a pesar di surplus y aumento den gasto di gobierno

Den su Quarterly Bulletin mas recien pa 2023, publica e luna aki, Banco Central di Aruba a nota cu e deficit di gobierno a bira surplus den prome kwartaal, na mes momento cu gasto total di gobierno tambe a aumenta cu Afl. 20 miyon, principalmente pa aumento den salario y bienes y servicio.

Den nos edicion di diaranson ultimo, Bon Dia Aruba a publica e Quarterly Bulletin mas recien di Banco Central di Aruba, den cual a indica cu e deficit financiero di gobierno di Afl. 52.0 miyon den prome kwartaal di 2022 a converti den un surplus di Afl. 16.9 miyon den e kwartaal bao revision.. Gobierno a registra Afl. 5,763.2 miyon den debe pendiente na fin di maart 2023, i.e. Afl. 249.8 miyon menos cu fin di maart 2022.

Esaki sigur un desaroyo positivo mirando cu e situacion financiero di Aruba ta mehorando. Sinembargo, por a nota tambe cu den e mesun periodo, a pesar di a ricibi conseho di tur banda pa baha gasto, particularmente den salario y bienes y servicio, gobierno a aumenta gasto precies den e areanan aki.

Segun CBA, gasto total di gobierno a aumenta cu Afl. 20.2 miyon na Afl. 339.9 miyon den prome kwartaal di 2023, compara cu e mesun kwartaal di 2022. E aumento a resulta principalmente for di gasto mas halto riba subsidio di salario (+Afl. 13.5 miyon), bienes y servicio (+Afl. 8.3 miyon), interes (+Afl. 3.3 miyon), ay salario (+Afl. 2.8 miyon). Den contraste, a mira un reduccion den transferencia y subsidio (-Afl. 10.1 miyon).

E gasto di gobierno relaciona cu salario a aumenta cu Afl. 18.0 miyon na Afl. 146.9 miyon den e kwartaal cu a evalua, principalmente pa motibo di un aumento den subsidio di salario (+13.5 miyon). Den prome kwartaal di 2023, e proporcion di gasto relaciona cu salario respecto e ingreso total pa impuesto a registra un disminucion di 6.2 punto porcentual, alcansando e 43.4 porciento, compara cu e 51.6 porciento di e prome trimester di e aña

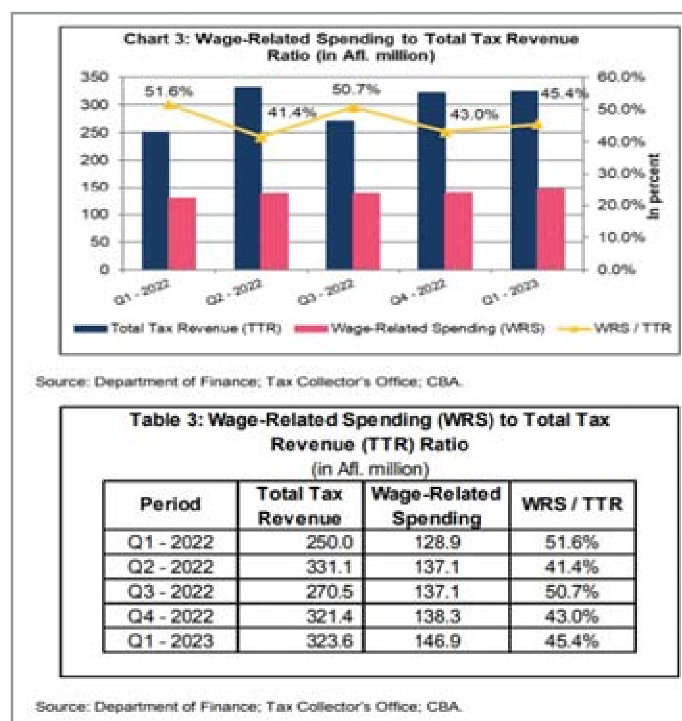

Table 3: Wage-Related Spending (WRS) to Total Tax Revenue (TTR) Ratio
(in Afl. million)

Period	Total Tax Revenue	Wage-Related Spending	WRS / TTR
Q1 - 2022	250.0	128.9	51.6%
Q2 - 2022	331.1	137.1	41.4%
Q3 - 2022	270.5	137.1	50.7%
Q4 - 2022	321.4	138.3	43.0%
Q1 - 2023	323.6	146.9	45.4%

Source: Department of Finance; Tax Collector's Office; CBA.

anterior.

Considerando cu e surplus lo por tabata miyones di florin mas si gobierno lo a baha gasto na lugar di aumenta esaki, ta keda e pregunta si tabata asina urgente y necesario pa introduci BBO na frontera, of si lo tabata miho pa baha gasto di gobierno.

ImSan ta celebra nan acreditacion di JCI

Ayera tardi, den presencia di un gran cantidad di invitado y personal di ImSan, a tene un ceremonia pa celebra e Gold Seal of Approval acreditation di Joint Commission International (JCI), un logro grandi pa e hospital na San Nicolas. Alabes, a desvela e Hall of Hope Joel Rajnherc, honrando e motor tras di e exito di ImSan.

Presente na e ocasion historico tabata minister di Salud, Dangui Oduber, minister di TINO y alabes vice-prome minister, Ursell Arends, minister di Educacion, Endy Croes, varios parlamentario, directornan, y personal di varios afdeling di hospital, kende a bin hunto pa e celebracion cu champagne y discursonan di felicitacion.

Minister Oduber a indica cu e acreditacion di JCI no ta wak solamente e calidad di cuido y servicio cu sigur ta di vital importancia, pero ta pone seguridad di pashentnan y trahadornan tambe como prioridad pa set e standard di mas halto cu por existi. Minister Oduber a splica cu pa haya e acreditacion aki no ta algo nada facil. Un acreditacion cu ta renombra mundialmente, ImSan ta e prome hospital cu e acreditacion aki den full e region di Caribe Hulandes. E mandatario a sigui bisa cu e standard cu ImSan a pone pa Aruba su calidad di cuido medico ta uno di nivel mundial. E ta e standard cu nos kier ofrece na nos aseguradonan pero tambe na nos bishitantenan. Cu esaki nos tambe lo bay explora turismo medico minister Oduber ta expresa.

E mandatario a reconoce e vision y perseverancia cu dr. Rajnherc Y su team a tabatin y a realisa pa awe oficialmente ImSan tin e JCI accreditation. Mester bisa cu esaki no tabata por ta posibel tampoco sin e vision di Ex Minister di Salud Publico sr. Booshi Wever (cu a forma parti di Gabinete Oduber 3). E tabata tin e determinacion y vision pa bin cu un Instituto Medico na San Nicolas.

Den su discurso, Rajnherc a recorda e historia y e lucha pa por yega na un hospital pa San Nicolas, destacando e perseverancia di henter e team di ImSan. Na momento cu a desvela e Hall of Hope Joel Rajnherc, henter e team a mustra nan sosten y cariño pa e director, kende tabatin lagrima na su wowo. Sigur un logro grandi pa cuido medico na Aruba y un bunita reconocemento pa e trabao incansable di trahadornan di salud.

Minister di Naturalesa ta desmenti cu el a comparti informacion confidencial di caso Natura NV

Durante un conferencia di prensa e siman aki pa informa tocante e caso di Natura NV, desaroyador di Embassy Suites, minister di Naturalesa, Ursell Arends a tuma oportunidad pa aclaria loke e ta considera mal informacion cu ta circulando entre comunidad relaciona cu e situacion entre Gobierno di Aruba y Embassy Suites.

Durante e conferencia di prensa, Arends a dirigi algun palabra fuerte na un medio di comunicacion local presente, criticando cu a "lastra" su persona "henter siman" den dicho medio, y cu a divulga informacion cu no ta corecto. Arends despues a pasa un pa un riba e informacionnan aki, dunando su banda di medaya.

Segun Minister Arends, e narativa cu mas a purba di bende ta cu e minister lo a comparti informacion confidencial cu abogado di Aruba Birdlife Conservation(ABC). "Abogado di Embassy Suites no ta splica of bisa kico e ta yama informacion confidencial. Den tur transparencia por bisa cu den ningun discusion cu e abogado a menciona cualkier informacion cu lo por ta confidencial." Minister Arends ta expresa.

Un otro ponencia cu ta incorecto ta cu Minister Arends ta actuando contra decision di Minister President, kende ta encarga cu infrastructura. Tambe, cu tin diferencia entre 'aanlegvergunning' y 'ontheffing. En berdad Minister di Infrastructura ta duna e aanlegvergunning, cual ta permiso pa construi, pero permiso aki ta condicional (voorwaardelijk) na permiso di excepcion (ontheffing), cual ta tene cuenta cu especienan protegi den nos naturalesa. Ta importante pa menciona cu cada un di e dos permisonan aki tin dos diferente evaluacion tambe, segun Arends a menciona.

Tambe ta bisa cu e sucedido riba dia 22 juli 2023, unda Minister Arends a presenta fisicamente na e sitio camindа destruccion di naturalesa tabata tumando luga, tabata un "blunder".

Riba esaki Minister a reacciona bisando cu si e no a presenta e dia ey, "awe no lo a resta nada pa defende."

Presente na e conferencia tabata un representante di Natura NV, kende a cuestiona minister Arends pa a reuni solamente cu algun abogado y no cu e desaroyador mes. Arends a informa cu durante e reunionnan cu abogado tabatin representante di e desaroyador presente, y despues di e conferencia a acerca e persona aki pa continua e combersacion di forma priva.

Terminando, Minister Arends ta lamenta cu ta purba di hiba e discusion aki na media cu informacion incorecto. Esaki mirando cu a sinta na mesa y a purba dialoga pa haya solucion cu ta pone desaroyo y naturalesa den balansa.

"E preservacion di nos naturalesa ta crucial pa nos economia y nos bienestar riba Aruba, lo mi sigui defende naturalesa cu tur e instrumentonan cu ley ta duna nos," Arends a finalisa bisando.

BONDIA ARUBA

Editor
Caribbean Speed Printers N.V.
Aruba Bank N.V. Acc. #332668
Caribbean Mercantile Bank N.V.
Acc. #23951903
RBC Royal Bank Acc. #13307728

Operations Manager
Mariette Engelhart

Redaccion
noticia@bondia.com
Pilar Flores (hefe di redaccion)
Angenette Figuereo (closer editor)
Leo Maduro
Andreina Morillo
Raisa Montilla
Oriana Geerman

Ehecutivo di Benta
sulaika.croes@cspnv.com
Sulaika Croes

Aviso y Arte
Sandra Loefstop
Lisa Tromp

Departamento Digital
Juan Luis Pinto

Administracion
accounting@bondia.com
Martha Arteta de Ariza

Distribucion
Jenny Kelly

Coleccion
Evelinda de Cuba - Tromp

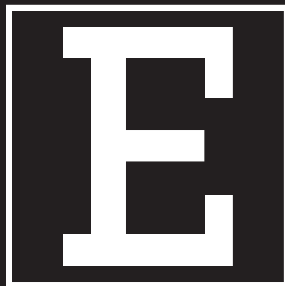
Pre Press
Luis Fernando Arenas (Hefe)
Pablo Libre

Press
Roland Schenker (Hefe)
Omar Ramirez
Martin Boekhoudt
Francis Dirksz

Colaboracion
Assiociated Press
Ret Karibense
Data Key

Afiliacion
Sociedad Interamerica di Prensa (SIP)

DIRECCION
Adres: Weststraat #22
Tel: 582-7800
Email: noticia@bondia.com
aviso@bondia.com
info@bondia.com
Website: www.bondia.com
Facebook: @bondianoticia
Instagram:bondiaaruba

Editorial

Ta ken ta haci...

Compromiso sin cumpli...?

E casonan den corte di e dos proyectonan hotelero cu ta paraliza momentaneamente ta sigui den atencion publico. Di e veredicto den caso sumario cu tabatin e siman aki den e caso di fundacion ABC contra Natura Development NV, ta sali algun detaye interesante. Entre otro por lesa den e sentencia cu e compania a cuminza cu e obra di reconstruccion hasta promer cu nan a haya e permiso pa construi (aanlegvergunning) cual tabata responsabilidad di e ministro encarga cu Infrastructura y Planificacion, o sea nos Promer Ministro. E permiso duna dia 16 di juni 2023 a ser pidi dia 18 di januari 2023. Esaki mientras desde 2018 caba e construccion di e hotel mes a cuminza y cu desde e tempo ey caba tabata ambiciona di construi e tunel pa huesped por a yega na e beach, y e posibilidad di transforma e costa di baranca den un beach di santo. Manera nos a comenta den un anterior Editorial, e deseo aki di haya e pida costa aki pa desaroya como beach, tabata conoci caba na 2010.

Esaki ta indica nos cu henter e proyecto aki tabata tuma lugar den parti, como si fuera esun no tin nada cu haci cu e otro, pasobra e permiso pa traha e tunel tabata duna caba. Ta te na ultimo a pidi anto e parti di traha e beach mes. Nos ta admira si e rapidez cu cual na ultimo aki, den menos di mitar aña, el a keda cla, loke ta significa cu e critica constante riba gobernacion pa nan lentitud y burocracia aparentemente no semper ta na su lugar, pasobra ora di berdad mester, anto gobernacion sa con pa move... Solamente, nos lo desea cu den otro asunto tambe nos por mira e mesun rapidez y eficacia aki, pero nos ta teme cu esey lo ta demasiado pa pidi.

Otro aspecto interesante, cu nos a señala anteriormente tambe, ta aparece den e sentencia, esta cu e permiso duna pa e mandatario encarga cu entre otro Infrastructura y Planificacion ta indica como promer condicion cu e compania mester di un 'ontheffing' di e ministro encarga cu asunto di Naturaleza, si ta trata di caso di kita o destrui especie cu tin proteccion legal. Manera nos por a tuma nota den e declaracion di e ministro aki den rueda di prensa na e sitio di e tereno disputa, den su comunicacion cu e compania a declara na su persona cu e compania lo tabatin tur permiso necesario. Sea no a lesa e permiso duna (e aanlegvergunning) bon, o a pensa cu lo por a impresiona cu e ponencia ridiculo ey. Contal cu dilanti huez esey tampoco a yuda, ya cu por lo pronto lo no por continua cu e obra, pasobra no tin un 'ontheffing' duna pa e ministro encarga cu Naturaleza.

Y tin mas asunto interesante aki pa explora. For di e hechonan señala, entre otro den e sentencia menciona, por a conclui cu a cuminza cu e obra den disputa hasta promer cu a haya e permiso duna na mitar di juni. Kico esaki ta bisa nos? Cu tur e tempo ey no tabatin supervision riba kico e compania tabata haci? Y ken mester a hiba e supervision ey, y a keda sin haci nan trabao? Esun encarga cu e supervision ey tabata e mesun departamento di Infrastructura y Planificacion, cu na october 2019 a duna e compania un 'toezegging' (compromiso) cu nan por a traha e beach desea. Y ken tabata ministro encarga cu Infrastructura y Planificacion na e fecha menciona ey? E mesun ministro cu na 2010 caba a haya di tende cu no ta recomendable pa duna e compania acceso na e tereno y costa ey... Sin embargo, nos mester kere sin mas cu despues e asunto aki a keda drumi te recientemente, pa de repente gobierno lanta for di soño, mira cu tin compromiso haci y a otorga dentro di poco tempo e permiso pidi? Por ta, pasobra en todo caso ta resulta cu e departamento di Naturaleza y Medio Ambiente a duna conseho no mas dia 23 di januari 2023, loke ta crea e impresion cu entre 2019 y inicio di 2023, tempo cu e peticion pa e aanlegvergunning a bin aden, e departamento aki no tabatin conocimento di e compromiso haci pa DIP?

Nos ta haya e impresion cu di berdad e mandatario concerni mester cuminza pasa un basora den e departamento di Infrastructura y Planificacion, pa caba cu e practica dudoso aki di haci compromiso cu ta keda scondi te dia e asunto rementa. Den e tipo di trabao aki, cu tur tipo di documentacion registra na e departamento mes, ademas na registro di bienes inmueble y na oficina di notario, ta imposible pa tapa tur cos te eternidad. Awor nos por comprende mihor e indignacion di parti di e compania, cu tin años ta operando bao di cierto 'compromiso' haci di banda di representante di gobernacion, cu fuera di e departamento por inclui tambe mandatario y asesor(nan) di esaki, aunke e hecho cu a logra haya hende asina leu pa haci e tipo di 'toezegging' aki no ta duna derecho, loke awor dilanti huez e empresa a bin ripara di mal manera.

En todo caso, mirando e situacion na e departamento menciona, unda tin un director sinta na cas sin cu nos mag sa ta kico a pasa, ta pone nos haci e pregunta aki: e director a bay cas relaciona cu e caso aki, o tin mas asunto pa trata ainda?

Monumentenfonds Aruba:

Monumentenfonds Aruba a duna inicio na proyecto di Cas Veneranda

Diabierna siman pasa Stichting Monumentenfonds Aruba (SMFA) den presencia di Minister Geoffrey Wever a tene e kick-off meeting pa e proyecto di restauracion di Cas Veneranda.

Durante e meeting SMFA a presenta e arkitecto encarga cu e preparacion di e proyecto cual lo ta Orlando Hoevertsz cu e team di Hoevertsz Archidesign NV. E restauracion di Cas Veneranda lo consisti di cinco fase for di investigacion te cu mantencion di e edificio despues di restauracion. Actualmente hunto cu e bouwteam bou di guia di SMFA su líder di proyecto Daphne Every, lo inicia e prome fase cual ta e investigacion historico di e edificio, sigui pa e preparacion di e mapanan di e arkitecto y e resto di e bouwteam p'asina por yega na un destaho dentro di aproximadamente seis pa ocho luna.

Despues di e destaho lo apunta un compania como e contratista encarga cu ehecucion di e proyecto cual segun plan lo finalisa pa principio di 2026. E proyecto lo ta financia pa Nationaal Restauratiefonds di Hulanda (NRF) y Stichting Algemeen Pensioenfonds Aruba (APFA) cu un prestamo na interes abou na Stichting Monumentenfonds Aruba.

Despues di restauracion e edificio lo ta oficina pa Departamento di Asuntonan Economico (DEACI) combina cu un espacio pa horeca. Asina aki e edificio lo por ta accesibel tambe pa publico por admira e bunita monumento aki den centro di Oranjestad. Durante e proyecto e comunidad lo tin e oportunidad pa comparti nan storianan y recuerdonan di Cas Veneranda y haya mas informacion tocante e historia di e edificio pa medio di un proyecto titula 'Tales of Cas Veneranda' cual SMFA lo lansa den luna di september proximo. E edificio impactante den Wilhelminastraat a keda construi na 1936 pa Frederico Maximiliaan (Machi) Arends cu tabata comerciante y e consul di Spaña.

E arkitecto tabata e conocido bouwmeester Dada Picus, cu a bay te Cartagena Colombia pa haya inspiracion for di un edificio cu esposa di Machi, Maria Veneranda, tabata encanta cune y asina a bin Aruba bek pa construi e edificio cual awe nos conoce bou di e nomber di Cas Veneranda. Un di e casnan mas grandi na Aruba den e tempo ey construi den un estilo neobarroco latinoamericano.

Aparte di tabata un vivienda akinan tambe tabata tin un flowershop, un lugar pa bende ijscream y e consulado di Spaña. Durante añanan ochenta a comberti e edificio den Papiamento restaurant.

Despues cu e restaurant a sali di e edificio esaki a keda bashi y na 2014 un candela grandi a destrui e dak cu plafond y algun acabada di e muraya.

Minister Geoffrey Wever:

Tur cos ta cla pa e trabao den Columbusstraat por sigui

Diamars 18 di juli, Minister Geoffrey Wever a keda cla cu e parti hu**ridico y financiero pa por soluciona e problemanan di riolering bao di tera. Despues cu a cuminsa cu e trabaonan di e prome fase di revitalisacion na Columbusstraat y Wilhelminastraat.**

April ultimo e trabao nan di embeyecemento di e area mester a para abruptamente debi cu DOW a encontra e red di riool cu ta core bao di caminda den un mal estado cu mester a atende esaki dibiaha unda na mes momento trabaonan tabata andando ariba e futuro plaza na Columbusstraat.

Durante di e inspeccion riguroso a bin constata cu e "bakprofiel" cu ta fungi como canal pa hiba awa di yobida, tabatin varios problema. E "bakprofiel" tabata uno hopi bieuw y den mal estado. Inicialmente, a considera, pa mientrastanto habri caminda pa trafico, pero e caminda lamentablemente no por a wordo habri pa auto mirando cu e red di "bakprofiel" cu ta core bao henter e caminda di Columbusstraat. Esaki no por a wanta e peso di auto y lo ta un peliger pa nos automobilistanan. A opta e ora pa mantene e caminda cera mientrastanto cu trabaonan ta sigui ariba e plaza.

Despues di a analisa diferente posibel solucionnan a opta pa un sistema mas duradero y cu tin un periodo mas corto di construction pa soluciona e problema mas lihe posibel.

"Nos ta lamenta cu e trabaonan na Colombusstraat a haya retraso, lamentablemente esaki no tabata den nos man y door cu e sistema bieu bao di tera ta kibra , nos a haci nos maximo empeño pa remedia e situacion bao di tera pa asina e proyecto por sigui. Nos sa cu e comerciantenan tin'e dificil, specialmente cu e retraso y nos ta disculpa nos mes pa esaki. Awo cu tur cos ta cla cu e trabow nan bao tera, por sigui. Segun e calculacion di e contratista den

Asina bon
Nos Papiamento ta...?

Una vez, unvez, un vez, un biaha, di biaha y mas...

Den e edicion aki di nos column semanal dedica na nos idioma nacional, atencion pa con nos por mantene claridad den incorporacion di palabra y expresion di otro idioma, cu ta bin den un forma varia pero cu origen den e mesun palabra. E peligro aki ta surgi especialmente ora nos ta adopta diferente expresion di e mesun idioma, cu den e idioma original tin un significado diferente; un diferencia cu nos mester sa di mantene. Manera semper, un ehemplo no por falta. Na Papiamento nos conoce dos forma hopi identico, cu ta origina di Spaño: 'una vez' y 'de una vez'. Kico ta e diferencia? Ehemplo: "Una vez que hayas llegado a ese punto, podrás regresar". Y: "Puedes decirme de una vez a qué te refieres." Tur dos forma tin nan uso na Papiamento. Nos lo bisa, como traduccion di e frasenan aki: "Una vez bo yega na e punto ey, bo por bolbe." Y: "Bo po bisa mi unvez kico bo kier men?"
Kico ta e diferencia aki, nos no mester splica, nos ta kere. Ta parce nos logico cu e 'unvez' (tambe skirbi 'umbes'), tin su origen den e 'de una vez' Spaño. Tambe tin e variante unda e 'un vez' ta significa textualmente 'un vez', o un 'biaha', pa usa un sinonimo tipico di Papiamento.

Pa elabora mas riba e 'biaha' aki di nos idioma, ta interesante anto cu e ultimo forma aki: 'unvez' tin mas variante cu tambe ta origina den Spaño, pero cu no ta asina conoci den e idioma ey mes. Esey ta e uso di nos 'di biaha' cu tin e mesun contenido cu e 'unvez'. Pa referi na e frase usa anteriormente, nos por bisa anto tambe: "Bo por bisa mi di biaha kico bo kier men? "

Un busqueda den e mundo digital no ta duna nos, asina leu cu nos a investiga, algun conexion usable pa un posible relacion entre 'vez' y 'viaje' na Spaño den e sentido aki. Sin embargo, di experiencia propio nos sa cu na Centroamerica bo por topa cu hende cu, den habla popular, si ta usa expresion unda ta usa e palabra 'viaje' den mesun sentido cu nos ta usa 'biaha'. Por tende un persona bisa por ehemplo: "Se lo pedí, pero él me lo rechazó de viaje." "Mi a pidie, pero el a rechaza mi di biaha."
Pa keda na e tema interesante di un posible conexion cu Centroamerica, tin mas detaye remarcable cu ta mustra riba un relacion na algun momento den pasado cu e parti di continente aki. Asina por ehemplo nos conoce den nos idioma cu nos ta usa e verbo 'mira' (Spaño: 'mirar') pa loke na Spaño ta en realidad 'ver'. Na Centroamerica tambe por scucha hende usa e verbo 'mirar' na lugar di 'ver', aunke esey no ta asina comun. Por ehemplo: "Yo fui a buscarlo, pero no lo miré." Sin embargo, cos no a keda asina simple cerca nos, pasobra nos a adopta tambe e verbo 'wak' o 'waak' for di Hulandes, aparentemente den e sentido original di 'mirar', 'kijken' ('waken') na Hulandes, pero cu awendia ta ser usa tambe den e sentido di 'ver' (zien, na Hulandes). Aki nos mes tin ora ta keda confundi, pasobra bo por tende un hende awendia bisa: "Mi a bay wak, pero mi no a wak nada." Nos ta sigur cu 50 aña pasa, si bo papia asina, lo tabatin hende pa bisa bo: "Bon, ta kico bo ta papiando?" E tempo ey lo tabata normal pa bisa, sin duda algun: "Mi a bay wak, pero mi no a mira nada." Ta mas cu logico, awendia ainda, pa haci un distincion entre 'mira' y 'wak' pa cubri dos concepto cu ta diferente den cualkier idioma.

Pa termina nos ta bolbe un rato na e diferente formanan pa expresa 'unvez'. Nos por bisa por ehemplo: "Nos a bis'e unvez cu no por". "Nos a bis'e di biaha cu no por". "Nos a bis'e mesora cu no por." "Nos a bis'e inmediatamente cu no por." Aparentemente, nos no tin falta di variacion den nos forma di expresa, y esey ta bon.

Hulanda:

Caracteristicanan di autismo y descapacidadnan tras di hopi peticion pa eutanasia

(NLTimes)—Hopi peticion pa eutanasia na Hulanda a ser provoca pa caracteristicanan asocia cu descapacidadnan pa siñamento y autismo, segun un estudio pa Kingston University na Inglatera.

E investigadonan, lidera pa Irene Tuffey-Wijne, un profesor di descapacidad intelectual y cuido paliativo, a observa 900 casi di reportahe di eutanasia y suicidio asisti entre 2012 y 2021 na Hulanda. E casonan aki tabata den e database publico. Nan a descubri cu 39 caso tabata envolve hende cu of descapacidad pa siñamento of autismo, of ambos.

Segun e investigadonan, aproximadamente dos tercer di e grupo aki a scoge eutanasia "solamente, of mayormente, pa via di caracteristicanan asocia cu nan condicion," manera ansiedad of e sentimento di ta apart di sociedad. Den 8 di e 39 caso, e motibonan pa sufrimento teribel di hende tabata "exclusivamente relata" na autismo of un descapacidad pa siñamento. Nan a sinti "incapaz pa deal cu e mundo, cambiamento rond di nan, y nan tin dificultad pa cera amistad of pa tin un conexion cu otro hende."

Un otro 8 caso a envolve hende cu a bisa cu nan descapacidad pa siñamento of autismo a haci'e dificil pa nan deal cu otro condicion fisico. E mesun cantidad a bisa cu nan condicion, combina cu problemanan di salud mental, tabata e motibo pakico nan kier pone un fin na nan bida. Den un tercer di e casonan, dokternan a nota cu e autismo of descapacidad di e persona no tabata tratabel, cual tabata un consideracion crucial pa determina si tabatin prospecto of mehoracion.

Di e personanan den e 39 caso, 77% a lista soledad como un di e causanan di nan sufrimento, cual a pone nan puntra pa suicidio asisti. 62% a lista dependencia riba otro, 56% tabatin falta di resilencia of manera pa deal cu nan bida, y 44% tabatin un falta di flexibilidad y dificultad pa adapta na cambio.

Segun profesor Tuffey-Wijne, nan descubrimento a mustra e necesidad pa un debate internacional filosofico y etico riba e criteria pa eutanasia y con pa handle cu peticionnan asina for di gruponan vulnerabel. El a bisa cu esaki tambe a subraya e importancia pa servicionan di sosten rond mundo.

Nursenan Indones atrai pa Hulanda bao pretextonan falso pa yena buraco den cuido medico

(NLTimes)—Nursenan Indones cu experencia ta atrai pa Hulanda bao pretextonan falso pa asina yena e deficit cu actualmente ta existi den e sistema medico den e pais Europeo. Nan ta traha mas ora cu anteriormente a palabra y nan no ta hayando e train pa cual nan ta priminti di haya, segun NU.nl ta reporta despues cu a papia cu studiantenan involucra. "Nos ta traha demasiado largo, nos ta explota y laga na caya akinan," un a conta e corant.

E nursenan ta traha na Hulanda via e Universidad Avans+ y compania partner Your Medical Matchmaker (Yomema) y ta obtene nan diploma HBO pa nursing na mesun momento. En bes di traha e 16 ora cu a palabra prome, studiantenan ta traha te cu 40 ora pa siman. 24 ora di esaki ta sin pago, considera como oranan di stage. Y en bes di haya training pa posicionnan di maneho na hospitalnan, e nursenan Indones ta traha mayormente den casnan di cuido y na casnan priva. NU.nl a papia cu seis studiante ken tur tin e mesun experencia.

Un muhe di 32 aña di edad a inscribi pa e programa di estudio-trabao na 2019. En bes di seis luna, a tuma dos aña pa e por haya visa pa traha. Un bes el a yega Hulanda, e y su compañeronan no tabata permiti pa traha unda nan tabata kier of pa pasa stage. "Mientras cu a priminti nos esaki anteriormente. E unico opcionnan tabata casnan di cuido y casnan priva," el muhe a conta NU.nl. "Pero hopi nurse cu a drenta den e programa aki kier traha den hospital."

"Hende cu visa di studiante no mag di traha mas cu 16 ora pa siman na Hulanda na banda di nan estudio. Pero nos ta obliga pa pasa stage al menos dia pa siman ademas di un traha pa 16 ora pa siman," el a splica. "Mi contract di stage ta hasta bisa cu mi tin cu haci stage 24 ora pa siman." Y ta parce cu su trabao part-time y stage ta contene e mesun debernan na e mesun institucion. "Como resultado, nos ta traha 40 ora pa siman, pa cual nos ta haya 16 ora so paga."

Yomema a priminti e studiantenan cu nan lo por "contribui den e mehoracion di cuido Indones" na fin di nan estudio. Pero segun e nurse, nan estudio y trabao no tin conexion cu e sistema di cuido na Indonesia. "Na Indonesia, apenas tin casnan di cuido. Na final di dia, Hulanda ta haya mas di nos cu nos ta haya di dje," el a bisa. "Nan ta kere nan por tuma nos haci pasobra nos no ta Hulandes." Segun e, ora nan keho, ta simplemente bisa nan pa bay back Indonesia.

E Inspectorado di Labor Hulandes ta investigando e situacion, segun NU.nl. E servicio di inmigracion IND a conta e corant cu e no lo aproba mas visa pa studiante pa e programa aki tanten cu e investigacion ta andando.

AUA Airport ta reafirma su compromiso cu e obhetivonan di Dutch Caribbean Cooperation of Airports (DCCA)

Durante e siman di 10 di juli di aña 2023, Joost Meijs, CEO di Aruba Airport Authority N.V., kende alabes ta presidente di Dutch Caribbean Cooperation of Airports (DCCA), conhuntamente cu Joanne Christiaans, Program Manager, a bishita e cinco islanan ruman di Caribe Hulandes pa reafirma e compromiso di DCCA un bes mas. A realisa e bishita hunto cu e gerentenan y e operadonan di aeropuerto di cada isla y a combersa cu diferente stakeholders involucra den e industria di aviacion.

Diferente socio importante, manera funcionario gubernamental, Ministerio di Turismo, Oficina di Turismo, e autoridadnan di aviacion civil y e aerolineanan a pone nan mes up to date riba e desaroyo dentro di DCCA, e trabou realisa te cu awo y loke cu ainda falta pa haci. Tambe a combersa tocante e metanan di termino cortico y e metanan di termino largo teniendo na cuenta e proximo DCCA Conference–A Flight to the Future cu lo tuma luga den luna di november na Corsou. Durante e conferencia aki lo haci tres anuncio importante cu lo fortalece e compromiso di DCCA pa logra e meta final cu ta un interconexion interinsular accesibel, eficiente y sostenibel a traves di aviacion.

"Como DCCA nos no ta busca unicamente beneficio a largo plaso di nos esfuersonan pero tambe beneficio a corto plaso. Conhuntamente cu e stakeholders interesa den nos industria, nos lo tuma medida pa e conexionnan aereo entre e islanan bira mas accesibel di loke e ta caba. Como grupo nos tin e necesidad pa haci un intento di haci cu e tarifanan di e aerolineanan ta mas abou y balansa nan mas cu por", asina Joost Meijs a duna di conoce. "Nos mester inverti den e esfuerso a corto plaso aki y nos lo disfruta di e cantidad halto di trafico cu esaki lo trece den futuro, cu na mes momento lo trece un impacto social positivo pa tur e islanan envolvi."

Ademas DCCA tabatin varios encuentro hopi positivo y solidario e dianan 18 y 19 di juli cu diferente ehecutivo cu ta forma parti di varios stakeholders importante di Aruba manera Minister di Turismo y Salud Danguillaume Oduber, CEO di Aruba Tourism Authority Ronella Croes, Minister di Transporte, Integridad, Naturalesa y Asuntonan di Adulto Mayor Ursell Arends y e director di Departamento di Aviacion Civil Aruba, Edwin Kelly.

Durante e diferente reunionnan, e socionan di DCCA a presenta un estadistica extenso di e situacion actual di DCCA, incluyendo su ultimo plannan strategico y e desaroyonan den e area di biahe electronico. E ultimo aki principalmente cu e pensamento pa haci e conexionnan di vuelo entre e islanan CAS y BES mas sostenibel pa un termino largo. Tambe a combersa tocante e grupo cu ta trahando riba un Joint Strategic Plan den cuadro di DCCA.

E bishitanan realisa na e diferente islanan di Caribe Hulandes a pone cu e stakeholders di DCCa ta mas cerca di logra nan meta. Fomentando conexion mas fuerte entre e islanan, DCCA ta habri caminda pa un futuro mas briyante yena cu colaboracion y un sin fin di posibilidad.

Tocante DCCA
E Dutch Caribbean Cooperation of Airports (DCCA) ta un cooperacion entre e seis aeropuertonan di Caribe den Reino Hulandes. E obhetivo di DCCA ta pa mehora e calidad general di cada aeropuerto individual pa medio di facilita asistencia mutuo y intercambio eficiente di informacion, transferencia di conocemento y intercambio di experiencia cu e obhetivo di logra economia di escala. DCCA tin como obhetivo pa presenta diferente opcion di transporte aereo alternativo cu enfoke riba futuro, p'asina mehora e conexion entre e islanan di Caribe Hulandes.

SER ta conseha riba introduccion di un sistema di garantia di deposito na Corsou

Awe, diaranson 19 di juli 2023, Konseho Sosial Ekonómiko a emiti su conseho riba introduccion di un sistema di garantia di deposito na Corsou. E conseho aki ta riba peticion di Minister di Finanzas y tin di haber cu aplicacion di articulo 39 di e Ordenansa Nacional riba Supervision di Institutonan Bancario y di Credito pa medio di un decreto gubernamental, conteniendo medidanan general.

Pa yega na su conseho, SER a haci un investigacion cuidadoso y profundo, cu a inclui revision di literatura relevante y estudio di sistemanan similar den region y na nivel internacional. Tambe a obtene conocemento importante basa riba consultanan cu e organo tripartiet a hiba cu diferente actor, bou di cua e titular di finanzas mes, expertonan di sector bancario y di credito, y otro expertonan financiero.

E sistema di garantia di deposito tin como obhetivo principal pa compensa tur persona cu tin cuentanan na entidadnan di credito (depositantenan), den caso cu e entidad di credito no por cumpli mas cu su obligacionnan pa cu nan. Cu esaki ta spera di por aumenta e nivel di proteccion di depositantenan y tambe stabilidad di e sistema financiero den pais.

Na 2021 caba a yega na consenso riba introduccion di e sistema di garantia di deposito entre Banco Central di Corsou y Sint Maarten (CBCS) y e organisacionnan representativo di e sector. E sistema di garantia di deposito, manera a propone, lo inclui normanan relativo pa structura, supervision, embergadura y financiamento di e sistema.

E sistema di garantia di deposito ta aplicabel riba tur deposito cu ta garantisa na entidadnan di credito autorisa pa CBCS. Esaki ta inclui entidadnan di credito establecí na Corsou, filialnan di gruponan bancario, y entidadnan di credito cu ta opera for di un sucursal na Corsou.

E volumen di e sistema di garantia di deposito lo mester ta 7% di e volumen total di depositonan garantisa na tur entidadnan di credito participante na Corsou. E intencion ta pa alcansa e volumen total aki den un termino di 10 aña despues di introduccion di e sistema di garantia di deposito. E gastonan pa mantencion di e sistema lo ta pa e mesun entidadnan di credito mediante un contribucion basico anual.

Cu introduccion di e proyecto di e decreto gubernamental, conteniendo medidanan general ku SER a conseha riba dje, ta spera di yega na un sistema financiero mas solido y resiliente na Corsou, cu ta brinda mas proteccion na depositantenan.

Festival di Orguyo plania pa dura dos siman y pa ta mas inclusivo

(NLTimes)—E festival di Orguyo na Amsterdam, cual ta cuminsa diasabra, ta bay mustra diferente e aña aki compara cu edicionnan den pasado. Awo e fiesta tin un nomber, esta "Queer & Pride", y ta bay dura dos siman en bes di nuebe dia, cu diferente fiesta organisando nan "mesun" siman. E cambionan ta bin for di un deseo pa haci e evento LGBTQIA+ mas inclusivo y menos comercial.

Den e ultimo añanan, parti di e comunidad regenboog a critica Orguyo. Nan tabata kier pa esaki ta mas inclusivo, mas "pa henter e comunidad LGBTQIA+," y pa e parada di boto ta menos comercial. E municipio a desaroya un politica nobo, incluyendo orarionan mas trempan pa fiesta riba caya y boto mas chikito y menos comercial, cual supuestamente mester a cuminsa e aña aki. Sinembargo, e deadline pa haci esaki tabata demasiado trempan, pues e reglanan nobo lo tuma efecto otro aña.

Despues di discusionnan largo, durante cual tabatin un tiki desacuerdo tocante ken mester organisa e evento y con, a dicidi cu e diferente fiestanan lo organisa un di e dos siman cada un. E organisacion nobo Queer Amsterdam ta responsabel pa e prome sian, y e Fundacion Orguyo Amsterdam y Andreas Kultuurfonds ta responsabel pa e segunda siman.
E prome siman, cual ta dedica na "promoviendo igualdad y combatiendo desigualdad di oportunidad," ta cuminsa diasabra cu e Caminata Orguyo. Actividadnan deportivo, anochi di pelicula queer, conferencianan y fiestanan tambe ta poni riba e programa te cu 28 di juli. Segun Naomie Pieter, presidente di Queer Amsterdam, Queer & Pride ta "un manera pa contribui na un Amsterdam mas inclusivo, unda tur hende por ta nan mes."

E segunda siman, cual ta tocante emancipacion, cultura, debate, celebracion y reunion, ta cuminsa dia 1 di augustus y ta caba cu e Parada di Canal dia 5 di augustus y e fiesta di clausura riba Dam Square dia 6 di augustus. E tema di e aña aki ta #YouAreIncluded. "Cu esaki, nos ta mustra mundo con unico Amsterdam ta, cu tur hende tin balor, y cu nos bringa hunto pa un futuro safe."

Celebracion di Orguyo a cuminsa 28 aña pasa como un iniciativa civil y un regalo pa e residentenan di Amsterdam. Durante añanan, e evento a crece den un festival famoso cu miles di participante. Ainda no ta conoci ken ta bay organisa Orguyo den e añanan binidero.

Hobennan ta preocupa pa nan futuro despues di e caida di Gabinete Hulandes

(NLTimes)—Hobennan ta preocupa pa nan futuro despues cu e Gabinete a cay y e eleccion parlamentario binidero. Esaki a surgi for di un encuesta pa e organisacion di derecho di mucha UNICEF entre miles di hobennan entre 10 cu 18 aña di edad.

Hobennan tin miedo di retrasonan den e sector di educacion (53%), pobresa (48%), cuido hubenil (41%) y cambio di clima (31%). Mas cu un kwart di hobennan a bisa cu nan no ta confia cu partidonan ta pensa suficiente riba kico ta importante pa nan. Casi 40% tin confiansa den esaki. "Hopi biaha ta pensa cu muchanan no tin bos ni opinion. Pero nos ta e futuro," segun un di e respondientenan.

Aacha Bökkerink di UNICEF Hulanda a haya e resultadonan preocupante. "Hobennan no ta reconoce nan mes den e politica y e discusionnan cu ta tuma luga den parlamento, mientras cu 75% di hobennan den e encuesta a indica cu partidonan politico mester paga tino y plania pa nan futuro."

UNICEF tin tempo ta notando e señalnan aki y a yama pa partidonan pone e hobennan den centro di nan programa. "Asina so e partidonan por gana nan confiansa back den politica y den nan futuro."

Den e encuesta, hobennan a lista e caracteristicanan cu nan lo kier mira den e prome minister nobo. E mester ta confiabel y honesto, segun un gran mayoria di respondiente a bisa. Decisivo y inteligente tambe ta caracteristicanan esencial, 45% a bisa.

"E resultadonan aki ta mustra cu muchanan y hobennan ta preocupa cu asuntonan cu ta envolve nan mes y nan miedo ambiente, y nan no ta considera e opcion pa warda un gobierno nobo adresa e asuntonan," segun Bökkerink.

BONDIA ARUBA

Mineria ilegal y narcotrafico ta aumentando na Bolivia

(Infobae) - Gobierno di Luis Arce a admiti caba cu a perde e control di mineria ilegal di oro, mientras e noticianan tocante exportacion di cocaina ta revela cu den e parti ey, tampoco tin control.

Carla Quispe, director huridico di Autoridad Hurisdiccional Administrativo Minero (AJAM), a bisa cu "lamentablemente actividad minero ilegal a aumenta y a surpasa un poco e capacidad institucional di AJAM, pasobra tin cu reconoce cu nos no ta conta cu apoyo personal y economico."

Ni un hende di gobierno a haci un balans similar tocante droga, pero e noticianan ta mas cu suficiente ya cu den ultimo 30 dia a haya sa di 17 ton di droga Boliviano cu a ser manda na Spaña, di 10 ton mas haya na Alemania, tres avioneta cu a cay na Paraguay y Argentina, ademas di otro cuatro cu a cay na Bolivia.

Un operativo pa controla mineria ilegal na e riu Amazonico Madre de Dios a hiba na e captura di 88 persona cu tabata sacando oro sin autorisacion. Esey a provoca cu e personanan afecta a denuncia cu hopi cerca den e luga tin por lo menos 300 mashin di un empresa Chines cu gobierno di Arce no ta toca.

Importacion di ekiponan pa explotacion di oro di parti di empresanan Chines cu co-

operativa Boliviano a pasa di 6 ton na 2021 pa 900 ton na 2022.

Cocaina ta creando discusion entre e paisnan bisiña na unda e mafianan ta manda via transito e droga pa Europa. Awor gobierno di Paraguay ta bisa cu un carga di 10 ton di cocaina di origen Boliviano a pasa den su teritorio y a ser captura na Alemania, loke a provoca un nota di protesta di e canciyeria Boliviano. Pa esaki, minister di Gobierno, Eduardo del Castillo, a señala cu ta iresponsabel pa bisa cu tur cocaina cu ta circula den region ta di Bolivia.

Te awor, polis ta hopi bezig purbando di haya e responsabel di mandamento di droga. Den esaki, e gerente di aeropuerto Viru Viru na Santa Cruz a keda deteni pa e caso di un carga di 486 kilo di droga cu a bay den un avion propiedad di estado Boliviano cu destino Madrid na juni ultimo.

Colombia: Debi na desaster natural den e ultimo dianan, municipio di Quetame ta den peliger

NTN24) - Dialuna ultimo na municipio Colombiano di Quetame, Cundinamarca, a presenta cu teranan a los loke te awor a laga mas di 20 victima fatal.

Awor, memey di e tarea di haci e luga limpi, y ainda cu e curpanan di rescate haciendo nan labornan, un incidente nobo a pone den peliger e poblacion chikito aki.

Nicolas Garcia, ken ta gobernador di Cundinamarca , a informa cu "e morto cu ta yega Quetame, Cundinamarca, ta demostra e necesidad di ordena na e teritorio cu ta rondia cu awa pa libera su espacio. Den e plannan di POT di municipionan, alcaldenan mester priorisa e principio aki. Mi condolencia na famianan di e victimanan."

Asina mes, Gobernacion a ordena stop e riu Contador na su parti di ariba y abou y a dicidi di suspende accion di rescate den e zona. "E tareanan aki ta bay genera un aumento di nivel cu ta bay te riu Negro," Garcia a bisa.

E menasa ta continua, pa loke gobernador a bisa cu a evacua 100 famia preventivamente "debi na ceramento di e awanan di e riu cu ta menasa un posibel avalancha."

"Nos tin mashinnan y mas di 400 persona trahando den e zona pa evita un tragedia nobo, nos ta spera di por reanuda tur e labor awe."

Segun autoridadnan, por lo menos cuatro caretera a inunda y algun vehiculonan a keda pega den e paisahe di El Naranjal.

Latino America ta bibando un crisis di migracion infantil hopi compleho

(EFE) – Unicef, ken a ricibi 11.1 miyon dollar di Union Europeo, ta bay destina esaki na atencion di casi 500.000 persona. Di nan ta 318.000 mucha di 7 pais di Latino America y Caribe, un region cu ta biba "un crisis di migracion infantil mas grandi y compleho na mundo."

"Debi na crisisnan politico y socioeconomico prolonga, e intensificacion di violencia y desasternan natural, Latino America y Caribe ta enfrenta un di e crisis di migracion infantil mas grandi y compleho na mundo. Den region, cerca di un di cada cuatro persona migrante ta un mucha," Fondo di Nacionnan Uni pa Infancia a señala ayera den un declaracion publico.

Debi na "aumento di migracion y e riesgonan pa desasternan natural" Union

Europeo (UE) a traves di su departamento di Proteccion Civil y Operacion di Ayudo Humanitario (ECHO) a aporta "un total di 10.7 miyon euro pa apoyo na esfuersonan di Unicef pa brinda ayudo na e muchanan migrante y refugiado mas vulnerabel, asina como fortalece e preparacion pa desasternan na paisnan di e region Latino Americano y Caribeño."

Oficina regional pa Latino America y Caribe di Unicef, ken tin su sede na Panama, a sigura cu e respuesta integral di Unicef pa comunidadnan vulnerabel ta inclui salud mental y apoyo psicosocial, espacio di aprendisahe, instalacion di atencion medico y centro di proteccion.

E servicionan aki ta bay yega na mas di 472.000 persona, incluyendo 318.000 mucha y hoben na Brazil, Colombia, Republica Dominicana, Ecuador, Peru, Trinidad y Tobago y Venezuela. Na Centro America, ta bay traha pa fortalece e resiliencia di e servicionan di proteccion y educacion pa mas di 101.000 persona, incluyendo 57.000 mucha y hoben di El Salvador, Guatemala, Honduras, Nicaragua y Panama.

Den Caribe, ta bay yuda mehora e capacidad di respuesta pa emergencia di sistemanan di servicio social y ta bay fortalece e preparacion pa casonan di desaster na comunidadnan vulnerabel pa asina brinda na mas di 234.000 persona, incluyendo 70.000 mucha, acceso na servicionan sigur di awa potabel, nutricion, salud y educacion.

Brazil: Lula ta implementa restriccion nobo riba arma di candela

(AP) - President di Brazil Luiz Inacio Lula da Silva a firma un decreto riba diabierna unda el a haci restriccionnan riba acceso civil na arma di candela na Brazil mas estricto, den un movida cu tin e meta di deshaci e politicanan proarma di candela di e ex president Jair Bolsonaro.

E decreto aki ta reduci e cantidad di arma di candela cu un ciudadano por tin pa siguridad personal for di 4 pa 2 y ta reduci e cantidad di amunicion pa cada arma di 200 ronda pa 50. Tambe e decreto aki ta rekeri documentacion pa comproba e necesidad di tin e armanan y ta prohibi ciudadanonan di posee pistol di 9mm, permitiendo solamente miembronan di ehercito y cuerpo policial tin esaki.

"E ta un cos pa un ciudadano regular tin un arma den cas pa su proteccion, como un garantia, pa motibo cu algun persona ta kere cu esaki ta siguridad. Laga nan tine. Pero nos no por permiti hendenan tin un coleccion di arma den nan man," Lula a expresa diabierna durante e ceremonia di firmamento.

Durante e tempo cu Bolsonaro a fungi como President, for di aña 2019 te na aña 2022, e ex presidente a bisa cu "bon ciudadanonan" mester tin e derecho di proteha nan famianan y nan bienes, y a alivia e reglanan riba posesion di arma y amunicion. Aunke Brazil no tin e derecho constitucional pa posee arma, Bolsonaro a argumenta cu "un poblacion arma nunca lo cay catibo."

Lula su gobierno ta encurasha e ciudadanonan pa bende armanan cu no ta permiti bao e reglanan nobo prome cu fin di aña of nan lo cer confisca pa polis Federal.

Venezolanonan ta gasta casi cinco salario pa por tin awa potabel na nan cas

(El Nacional) - E organisacion no gubernamental Monitor Ciudad diahuebs ultimo a denuncia cu Venezolanonan ta gasta casi cinco salario minimo mensual pa por haya awa potabel na nan cas, esaki debi na deficiencianan di e servicio na henter e pais.

Durante un foro titula "Agua en Caracas", e ONG a propone pa mehora den gran medida e servicio di awa na e pais y permiti un participacion importante di sector priva.

Jesus Armas, director general di e organisacion aki, a destaca e falta di transparencia den e maneho di fondonan publico destina na e servicio publico aki.

"Ciudadanonan mester inverti un promedio di hasta cinco salario minimo mensual pa por satisface nan necesidad cu e tema di awa potabel y ademas tin un privatisacion di e servicio publico aki," e ingeniero a destaca.

Armas a plantia e necesidad di un participacion mayor di sector priva, mediante asociacionnan cu empresanan hidrologica di e pais. "Dependiendo di e realidad di cada region, mester tin un transformacion di e modelo di gobernansa, pero sin duda nos ta bay tin mester di e participacion di e sector priva pa por recupera e acuaductonan di nos pais y bolbe hiba awa back na casnan di e Venezolanonan," el a sigura.

Na Area Metropolitano di Caracas e ciudadanonan ta pasa 65% di nan tempo sin awa. Kiermen di 168 ora cu un siman tin, awa ta yega rond di 60 ora so, manera e ONG aki a indica.

Jesus Vasquez, gerente di dato di Monitor Ciudad, a señala cu tin sector di e pais cu ta completamente desconecta di e servicio aki, loke ta laga nan den un posicion mas vulnerabel.

El a splica cu, segun estudionan cu nan ta maneha, e estadonan mas complica ta Amazonas, Zulia y Carabobo, na unda ciudadanonan ta pasa mas di 60% di nan tempo sin awa.

Venezuela a ricibi un miyon unidad di insulina for di Rusia

(EFE) - Venezuela a ricibi un cargamento cu por lo menos 1.1 miyon unidad di insulina for di Rusia. Cu esaki tin planea garantisa e tratamento pa personanan diabetico na e pais, segun e minister di Salud, Magaly Gutierrez a informa diahuebs ultimo.

"Mas di un 1.1 miyon unidad di insulina y 40.000 unidad di hangua a ser ricibi na aeropuerto di Maiquetia Simon Bolivar, den marco cu e convenio di cooperacion Rusia-Venezuela", e funcionario a indica riba Twitter.

El a sigura cu ta bay distribui e insulina di forma gratis a traves di sistema publico di salud, sin ofrece mas detaye di e tema.

Di su parti, Embahada di Rusia na Venezuela a splica, riba e mesun red social, cu

e cargamento "por cubri e necesidadnan di pashentnan diabetico na nivel nacional durante tres luna."

Na december di aña pasa, Venezuela y Rusia a firma na Caracas 11 acuerdo di cooperacion pa continua cu e politica cu a permiti, te awor, e suministro na e pais Caribeño di 9.5 miyon dosis di vacuna contra Covid-19, ademas di 5 miyon dosis di vacuna anti griep y 5.4 miyon dosis di insulina.

E acuerdonan aki ta contempla, entre otro, cu Rusia ta bay entrega e aña aki na Venezuela 1.92 miyon dosis di vacuna contra griep.

Siman pasa, ambos pais a firma 7 acuerdo mas den areanan como salud, transporte y deporte, cu ta inclui e establecimento di Centro Rusiano Venezolano pa Estudio y Prevencion di Malesanan Infeccioso" na e nacion sur Americano, un proyecto di e cual no ta conoce e detayenan.

Comic Con na San Diego a cuminsa

(TMZ) - E aña aki su Comic-Con a cuminsa cu hopi poder na San Diego y varios di e persona participando e aña aki ta cla pa pantaya grandi, bistiendo como personahenan di algun di e programanan y peliculanan mas grandi di aña 2023.

E convencion a cuminsa diahuebs y e costume nan ya caba ta grandioso, cu hopi persona bistiendo manera Barbie y Ken, ademas di un famia henter cu a bay bisti di Indiana Jones cu otronan bistiendo di Mario and Peach's Mushroom Kingdom.

Mirando e moda andando causa pa e lansamento di e dos peliculanan cu ta completamente contrario di otro, Oppenheimer y Barbie, a mira varios persona bisti riba e tema di Oppenheimer, cu algun di nan su pareha bisti bao tema di Barbie mientras cu otronan a bisti di un gran variedad di super heroe di diferente universo. Claramente, Star Wars tabatin hopi representacion tambe, cu Mandalorian y te hasta Grogus.

Personahenan clasico y hopi stima di bukinan y peliculanan manera Batman y Robin a ser mira basta e aña aki atrobe, mirando cu nan ta personahenan clasico cu semper ta stima y ta forma parti di e grupo di super heroenan mas stima e no ta algo cu no a premira.

Jamie Foxx a bolbe back na grabacion

(TMZ) - Jamie Foxx a bolbe back dilanti camara pa prome biaha desde su crisis medico, y aparentemente e proceso di bolbe back grabacion tabata uno facil pa e veterano di Hollywood.

Fuentenan a conta TMZ cu Jamie a graba un comercial nobo pa BetMGM riba diaranson na Las Vegas despues di casi 4 luna den recuperacion y rehabilitacion. Aparentemente e tabata den un bon condicion cu ningun muestra di daño fisico.

Mirando e potretnan di tras di escena di e grabacion, e ta mustra sumamente enfoca riba su trabao mientras e tabata den e auto di careda di F1. Segun fuentenan, e comercial lo cuminsa pasa riba television prome cu e temporada nobo di NFL cuminsa.

Anteriormente, Jamie a publica un potret di e grabacion riba diahuebs, nombrando BetMGM y bisando "nos tin cosnan grandi ta bini pronto." Su yiu muhe Corinne, a comparti tambe un potret di nan tras camara bisando cu e ta sumamente orguyoso di su tata.
Leyenda den e mundo di hockey Wayne Gretzky tambe a pasa un momento cu Jamie, pa motibo cu aparentemente su persona tambe ta den e comercial, y a describi e grabacion como "un di e miho anochi di su bida cu un di e persona mas grandioso. Tin cosnan grandi ta bini pronto."

TMZ a reporta anteriormente cu a mira Jamie Foxx durante e luna, hungando na Top Golf, recuperacion tasnan perdi na Chicago y hungando den veld di Pickleball. Jamie tabata trahando riba un pelicula di Netflix na Atlanta den april ora cu e mester a bay hospital di emergencia pa un emergencia medico cu te ainda no a revela. Despues e actor a keda traslada na Chicago pa asina cuminsa cu un proceso largo di rehabilitacion.

Graduado di Universidad di Aruba Nadien Phillip a haci entrega di su tesis na Prome Minister

E siman aki Prome Minister a ricibi bishita di Nadien Phillip kende recientemente a gradua como Bachelor den Organization, Governance and Management (OGM). Durante di su bishita, Nadien a conta Prome Minister di su tesis titula: "Leadership Frame of Aruba's Prime Minister During the COVID-19 Pandemic 2020-2021: A study on how Aruba was lead through adversity", cual el a defende exitosamente.

E estudio cu Nadien a haci ta tocante e liderazgo di Prome Minister Wever-Croes durante di e pandemia COVID-19. Nadien a splica cu el a entrevista lidernan di organisacionnan gubernamental y no-gubernamental, y tambe personal di oficina di Prome Minister. Pa analisa e informacion, Nadien a haci uzo di un framework yama: "The Four Frame Model by Bolman & Deal", cual ta dividi e concepto di liderazgo den 4 diferente categoria esta: (1) Structural Frame, (2) Human Resources Frame, (3) Symbolic Frame (4) Political Frame.

Impacto positivo
For di e investigacion cu Nadien a haci, por a conclui cu Prome Minister a desplega un estilo di liderazgo varia "Multi-Frame". Pues Prome Minister tabatin un acercamento diferente pa atende diferente aspecto durante e pandemia. Esaki por cierto ta loke e desaroyadornan di e framework tambe ta recomenda. Ademas, e estudio a mustra cu e liderazgo di Prome Minister tabatin un impacto positivo riba e tareanan diario di e organisacionnan durante crisis.

A base di e resultadonan di e investigacion, Nadien a propone diferente recomendacion pa organisacionnan por ta miho prepara den caso di crisis "crisis management policies", entre otro: Pa percura pa tin un structura di trabou cla defini cu tur empleado sa nan tarea y proceso di comunicacion. Esaki ta promove eficiencia, union y planificacion di trabou. E siguiente recomendacion ta pa practica empatia. E estudionan a mustra cu lidernan cu ta accesibel y habri pa feedback ta mas aprecia durante crisis. Un otro recomendacion ta pa tin un vision fuerte cu ta conecta cu e maneho durante crisis, sin perde bista di futuro pasobra esaki ta yuda pa e team keda enfoca riba e meta comun.

Prome Minister a finalisa gradiciendo Nadien pa e estudio cu el a realisa cual ta documenta experiencianan di un periodo dificil cu Aruba y mundo a pasa aden. "Mi no tawata sa cu Nadien tawata trahado riba e topico aki pa defende su tesis, aunke si mi tawata cu el a entrevista hopi persona rond di mi. Ora cu Nadien a conta mi kico tur el a haci, el a yena mi cu hopi emocion. Pasobra Aruba completo a pasa momentonan duro y dificil durante e pandemia, hopi sacrificionan a wordo haci pa nos tur. Mi no a spera di haya un buki na mi honor pa e liderazgo cu mi a hiba durante e periodo aki, pero e ta yena mi cu un satisfaccion hopi grandi cu tur esnan cu a traha duro durante e pandemia, ta haya un reconocimento asina",

Prome Minister a expresa.

E estudio aki ta yuda pa documenta e historia di e periodo di adversidad mas dificil cu nos pueblo a pasa aden den nos era moderno, temponan duro na unda cada ciudadano a wordo poni na prueba pero a sa di uni, mustra amor y respet pa otro y pa reglanan. Nos a mustra con fuerte y resiliente nos ta como Arubiano. Y awe nos ta mira cu Aruba recuperando como un di e paisnan cu ta recuperando mas fuertemente.

Prome Minister ta desea Nadien tur clase di exito den su carera.

Minister Endy Croes a atende ceremonia protocolar pa conmemora Dia di Independencia di Colombia

Riba 20 di juli 2023, Minister Endy Croes, a atende e ceremonia protocolar en conexion cu 213 aña di Independencia di Colombia.

Un bunita ceremonia a tuma luga na Plaza Libertador Simón Bolívar. Consul di Colombia, Sr. Gustavo Serrano Amaya, Vice Prome Minister Ursell Arends, Minister Glenbert Croes y Presidente di Parlamento, mr. Edgard Vrolijk, a hiba palabra na e ocasion special aki. Sigur bunita palabranan

den e diferente discursonan a keda presenta. Sigui pa presentacion di ofrenda floral pa e dignatarionan. Minister Geoffrey Wever, Parlamentario Sra. Shailiny Tromp-Lee y Sr. Hendrik Tevreden y director di diferente departamento di gobierno tambe tabata presente na e mainta special aki. Nos Gran Libertador Betico Croes a bisa: "Arubiano no ta solamente esnan cu a nace akinan, sino tur cu a haci Aruba nan hogar". Masha pabien na tur Colombiano rond di mundo. Na tur Colombiano residencia aki na Aruba cu a yuda cu nos desaroyo, progreso y a contribui na e bienestar di nos pais Aruba un palabra di gratitud for di profundo di nos curason.

Bendicion special p'e hobennan di Pastoral Hubenil Noord

Diahuebs, dia 20 di juli ultimo, riba e di shete dia di e nobena na honor di Santa Anna, pastoor Santiago di parokia di Noord a haci uzo di e oportunidad pa duna bendicion special n'e hobennan di Pastoral Hubenil Noord (PHN), kendenan ta bayendo e World Youth Day na Lisboa, Portugal.

Esaki a sosode na final di e santa misa, ya cu mayoria di e hobennan di PHN ta sirbidonan di misa. Otro misdienaarnan di PHN tambe a join, pa haci e anochi aki super p'e hobennan.
Despues di misa, parokianonan a haya e ocasion pa desea e hobennan un bon biahe cu hopi devocion y pa ora nan bin bek, nan por sigui eherce nan tarea pastoral cu e experencia adkiri!

Cera conoci cu candidata No. 6 Gilari Carvillo pa Miss Teen Aruba International

Diasabra 22 di juli lo tuma lugar den Cas di Cultura e eleccion di Miss Teen Aruba International 2023. Un total di 8 candidata lo competi pa e corona mas codicia di nos hubentud cual ta Miss Teen Aruba International. E aña aki GLW Foundation ta celebra su di 14 eleccion como Miss Teen Aruba International, pues ta preparando pa su gran celebracion di 15 aña na 2024.

Ban conoce un poco mas di Gilari Carvillo.
Conta mi un poco di bo?
Mi infancia tabata yen di color. Danki na esaki mi a desaroya un personalidad alegre y spontaan, semper cla pa yuda y cu un smile na mi cara cu nunca lo por falta. Mi tin cu bisa cu mi gusta baila, make-up, modela pero mas tanto comunica y ta pa esey den un futuro no hopi leu mi kier prepara mi mes den e area turistico y di servicio paso mi ta kere den e bunitesa y poder di palabra.
Kico ta bo dream job?
Como hoben activo cu mi ta, mi ta wak un potencial den nos pais Aruba den e sector turistico cu pa hopi aña a sa di sostene nos economia. Pero a la bes mi ta wak e potencial creativo y comunicativo cu mi tin. Cu si funciona esaki lo por bira un oportunidad di crecemento no solo pa mi si no tambe pa mi isla stima pasobra mi lo crea un compania cu lo promove turismo den cualkier sector. Asina lo genera empleo y haci mi soño di ta mi mesun hefe, doño di mi futuro y di aporta algo na mi isla Aruba.
Dicon Miss Teen Aruba International?
Ta bunita, ta habri e bentana nan di hopi oportunidad nan pero e bunitesa di paden ta habri e porta nan di un futuro briyante. P'esey mi a kies MTAI pasobra mi ta wak e plataforma cu e experiencia aki a trece den e bida di cada damita cu a tuma e reto di kere den e beyesa di su soñonan. Y cu Aruba, pa chikito cu e ta, su nomber ta resona rond di mundo demostrando cu nos ta mas cu beyesa.
Kico ta bo cuminda preferi?
Mi ta un persona cu stima come, mi ta kere unda tin cuminda tin felicidad, pero si mi tin cu scoge un cuminda sigur lo ta nos dushi cuminda crioyo. Mi a siña stima lo cu ta di nos.
Cua ta bo dream vacation destination?
Mi mester bisa cu gran parti di mi soño nan ta reparti rond di mundo y pa busca nan mi ta sigur mi lo mester subi un avion pa busca nan. Pero si mi tin cu kies djis uno, mi ta sigur esaki lo ta Francia pasobra m'a crece mirando e potret di Eiffel Toren cu pa mi ta representa e realisacion den un soño cu di chikito mi tin y tambe lo ta e conexion cu mas caminda cu mi ta desea di conoce. E ta significa conoce mas di cerca diferente cultura nan y crecemento personal.
Color faborito?
Geel pasobra cada mainta cu mi ta wak solo nace mi ta balora e Milager di bida, mi ta wak den geel mi mes, un persona alegre y vibrante, un persona cu bo por wak di leu y sinti feliz. Geel pa mi ta speransa, Geel ta e color di mi flor faborito Sun flower.

Kico por pone bo rabia?
Honestamente mi ta considera mi mes un persona hopi alegre y trankilo. Masha tiki biaha bo ta wak mi rabia. Pero como tur hende nos tin nos momentonan mas dificil cu otro y esey ta haci cu mi por rabia pasobra mi no tin control di lo cu mi ta desea e momento ey. Pero esey no kiermen cu mi no lo por surpasa, Pero toch mi ta purba traha riba mi mes cada dia pa asina por ta e miho version di mi mes.
Kico ta haci bo feliz?
Gilari ta un persona feliz, y lo cu ta haci mi feliz ta sa cu mi ta e doño di mi mesun felicidad. Di Aruba mi ta stima y ta haci mi feliz bay lama; esey ta mi happy place, sinti cu mi ta bida unda mayoria di hende rond di mundo ta bin pa vacation, lo cu mi ta yama mi hogar ARUBA.
Nos ta desea Gilari tur clase di exito pa anochi final di Miss Teen Aruba International. Si bo ta desea di cumpra carchi por haya esaki cerca bo candidata preferi pa 50 florin of reserve di bo na 561-6151.
Miss Teen Aruba International nos ta e academia.

Finalisacion di e Agri Business Academy

Despues di e programa di Agri Business Academy (ABA). Minister di asuntonan economico, Sr. mr Geoffrey Wever, conhunto cu minister di naturalesa, Sr. Ursell Arends, tawata presenta pa e culminacion di e proyecto aki.

E sector di agricultura tin e potencial di bira un sector economico importante cu por contribui na e diversificacion di nos economia na Aruba. Pa e motibo aki Minister Arends y Minister Wever hunto cu Qredits a organisa e Agri Business Acadamy pa stimula empresarionan den agricultura.

Meta di e Agri Business Academy ta pa yuda (futuro) empresarionan yega na nan meta door di ofrece nan e conocemento pa cuminsa of sigui opera un negoshi agricola exitosamente den e sector di agricultura. E programa a finalisa cu un "Pitch" unda cada participante a haya e oportunidad pa presenta nan producto/servicio.
Minister Geoffrey Wever y Minister Ursell Arends ta desea cada graduado tur clase di exito cu nan proximo etapa profesional. Ta spera cu e Agri Business Academy por forma un parti integral den logra realisa nan proyectonan, y

asina contribui na un futuro exitoso y ta gradici Qredits pa e cooperacion y pa traha cu Gobierno di Aruba na beneficio di economia di Aruba y agricultura di Aruba.

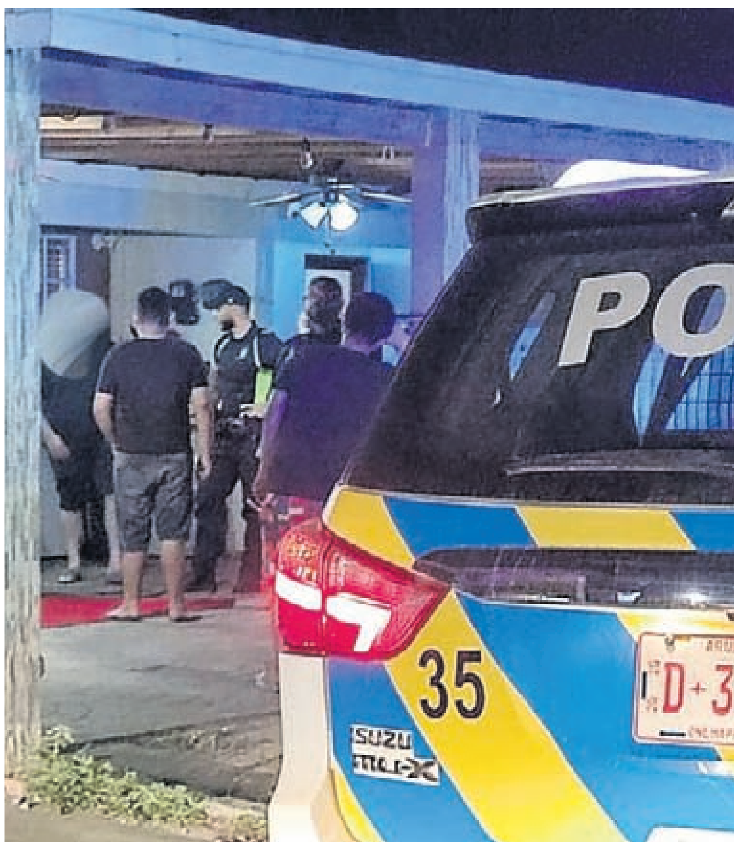
Bayendo trabao riba quadracer motociclista a dal abao y resulta herida

Diabierna mainta tempran a drenta informe di un accidente cu hende herida banda di e veld di Nacional na Alto Vista, mesora a dirigi tanto polis como ambulance na e sitio.

Na yegada di e patruya a haya 2 persona pushando un quadracer bayendo poco mas panort y nan a declara na polis cu e motociclista a cana herida bay cas yen di dolor y nan ta hibando e quadracer p'e. Na yegada di e ambulance nan a ser avisa cu e motociclista herida ta na su cas panort ey mes y nan a bay na e cas. Na e cas nan a atende e motociclista herida y eynan mes nan a atende.

Muhe a keda malo ora a yama polis pa su pareha cu a yega cas burachi

Diahuebs anochi a drenta informe pa patruyanan di Noord bay cu urgencia na Sabana Liber pa un problema di pareha, mesora a dirigi patruyanan na e sitio.

Na yegada di e patruya a nota tur cos trankilo pero e muhe ta bisa cu e homber a yega cas burachi y e muhe no kier e homber na cas. Polis a bisa e dama cu esey no por pasobra e cas ta di e homber tambe y ademas e homber no a agredi e muhe tampoco pero si e muhe no kier keda cune mihor e muhe busca un otro caminda pa pasa anochi y despues nan atende nan desacuerdonan

Homber a habri porta di truck y ranca chauffeur y purba agredi'e y a bisa di lo kier dal e

Diahuebs atardi a drenta informe di cu tin un homber cu a habri porta di truck pa asina saca e chauffeur pa bringa cune na Montaña, mesora a dirigi un patruya na e sitio.

Na yegada di e patruya ya caba e homber a subi den auto y a bay for di e sitio. Polis a core rond busc'e pero no a bin topa cune.

Zr.Ms. Groningen y Wardacosta ta intercepta cantidad grandi di droga den lama Caribe

E barco di Marina Hulandes Zr.Ms. Groningen den combinacion cu Wardacosta Caribe Hulandes, riba diadomingo mainta trempan 16 di juli 2023, a stroba un transporte di droga durante cua un gran cantidad di narcotica a keda intercepta.

E barco Zr.Ms. Groningen a ricibi un notificacion di Wardacosta, tocante un boto sospechoso den lama Caribe. Cu asistencia di e avion Dash-8 di Wardacosta, Groningen a drenta accion mes ora, y durante henter anochi a sigui e go-fast.

Durante e persecucion cu dos boto di intercepcion, tipo FRISC, di Groningen, e go-fast a cambia di rumbo pa asina purba di huy. E contrabandistanan a tira bari di combustibel y tambe paketenan di droga den lama, ya asina nan por a gana velocidad. Despues di un persecucion largo e go-fast a logra scapa.

Durante e accion di buskeda cu a sigui, mas cu 50 pakete cu alrededor di 1600 kilo cocaina, a keda saca for di lama. E contrabanda a keda confisca y entrega na Cuerpo Policial Corsou, na unda finalmente esaki a keda destrui.

Amazon, Google, Meta, Microsoft y otro agencianan di tecnologia ta keda di acuerdo cu proteccionnan pa AI di Cas Blanco

(AP) - President Joe biden a bisa diabierna cu promesanan nobo di Amazon, Google, Neta, Microsoft y otro companianan cu ta lider desaroyo di tecnologia di inteligencia artificial pa cumpli cu un set di proteccionnan pa inteligencia artificial ta un paso importante den direccion di e maneho di e "potencial y riesgonan "enorme" cu e tecnologia ta posee.

Biden a anuncia cu su administracion a logra ricibi promesanan boluntario for di 7 compania Mericano cu tin e meta di sigura cu nan productonan di inteligencia artificial ta safe prome cu nan lansa esaki. Algun di e promesanan ta haci uso di reviso di tercer partidonan di e desaroyo di e siguiente generacion di sistema AI, aunke nan no ta detaya ken lo audit e tecnologia of mantene e companianan responsabel.

"Nos mester ta vigilante tocante e menasnana cu tecnologianan nobo por posee," Biden a expresa, agregando cu e companianan tin "un obligacion fundamental" pa sigura cu nan productonan ta safe.

"rednan social a mustra nos e daño cu tecnologia poderoso por haci sin e proteccionnan adecua implementa," Biden a agrega. "E promesanan aki ta un bon paso, pero nos tin hopi mas trabao pa haci."

Candidato politico Britanico ta usa inteligencia artificial pa crea su manifesto

(AP) - Votadornan Britanico ta enfrenta 13 candidato den un eleccion special pa un asiento den parlamento. Un candidato independiente, Andrew Gray, a usa inteligencia artificial pa crea promesanan den su campana cu e ta priminti ta refleha loke e residentenan kier.

Gray, ken ta bisa e no tin politicanan di su mes, a usa sentimentonan saca for di gruponan di hende y a usa sisetma di inteligencia artificial pa crea su propio manifesto politico. E ta yama e tecnologia un manera mas lihe y husto pa politiconan refleha puntonan di bista di e personanan cu nan ta representa.

"Di e manera aki nos por interactua cu nos constituyentenan den un manera completamente nobo," Gray a splica. "e no ta cambia necesariamente e rol di e representante. Esaki ta solamente nifica cu nos sa kico ta pasando hopi mas lihe y nos por representa esaki na un manera mas husto."

Nigel Adams su retiro repentino ta loke a causa e eleccion parlamentario den Selby y Ainsty, un districto na England. Ta premira cu esaki lo bira un bataya entre e conservativonan den mando y e partido di labor den oposicion cu e democratanan liberal cu ta subiendo den popularidad. Tin un cantidad di partidonan mas chikito y candidatonan independiente cu tambe lo ta den e eleccion aki.

Polis ta bisa cu tecnologia di DNA a identifica culpabel den asesinato di aña 1981

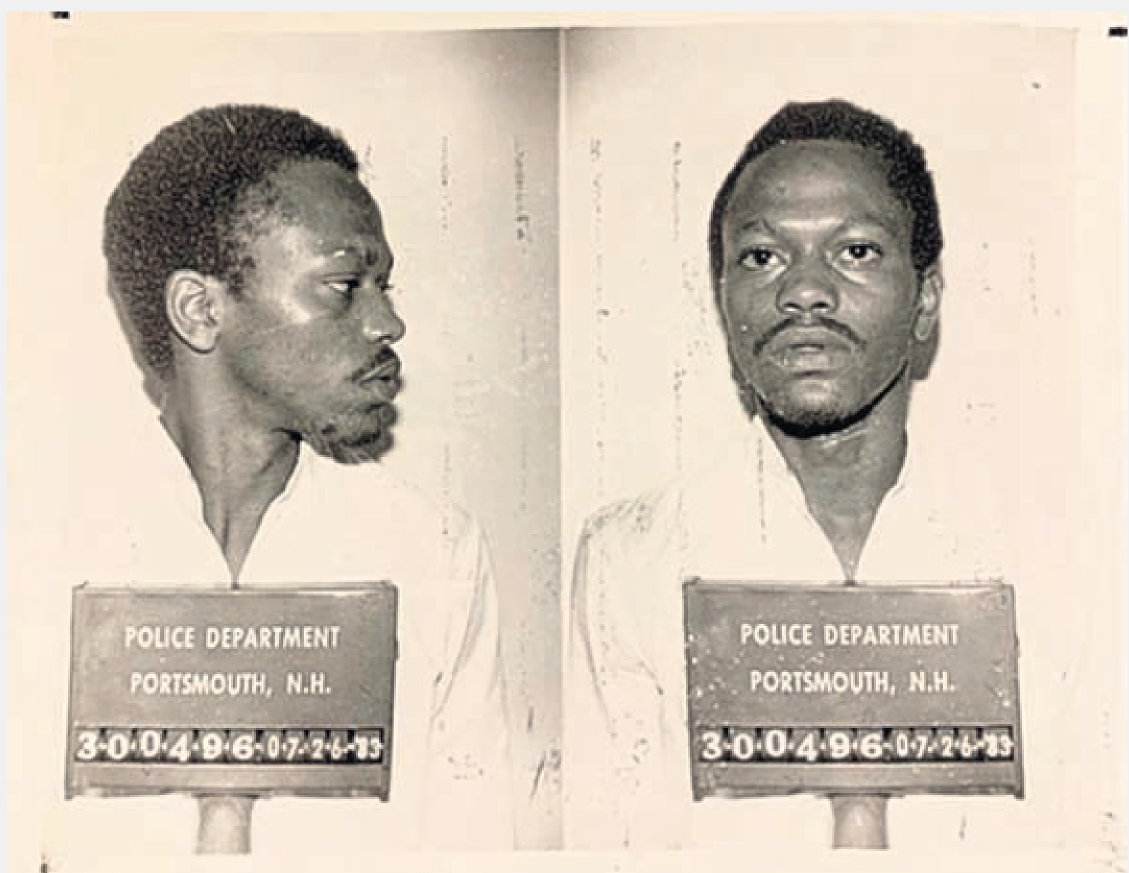
(AP) - Mas di 4 decada despues cu un mucha muhe hoben di New hampshire a ser asesina, oficialnan a logra resolve e crimen via analisis di DNA y e uso di tecnologia di genetica forense, segun abogado general di e estado a bisa diahuebs.

Sinembargo, resolve e caso no ta trece cune e satisfaccion di mira husticia. E homber responsabel pa e aesina di Laura Kempton a fayece di sobredosis den aña 2005, segun e abogado general John Formella a splica.

Formella a conta reporteronan durante un conferencia di prensa na Portsmouth, unda e asesinato a tuma luga den september, cu e investigadornan su conclusion tabata representa con comprometi nan ta.

E conclusion di e investigacion despues di asina hopi tempo "mester manda un mensahe na cualkier persona cu a ser afecta pa un caso cu te ainda no a resolve, cu nunca nos ta stop di traha riba e casonan aki," el a expresa. "Nunca nos lo lubida di e victimanan aki."

Durante e ultimo 4 decadanan, investigadornan a persigui varios sospechoso potencial pero no a mira exito. Aña pasa, departamento di polis y unidad di casonan stanca a traha conhuntamente cu laboratorionan forense di New Hampshire, Maine y un agencia di genetica forense pa identifica e persona responsabel pa Kempton su fayecimento. A confirma cu e DNa tabata igual na otro den un base di dato publico di genetica.

Atletanan pionero den rolstoel Esther Vergeer y Rick Draney a ser inicia den e Tennis Hall of Fame

(AP)—Esther Vergeer no tabatin hopi figuranan di inspiracion den rolstoel tennis y oportunidad limita ora el a cuminsa hunga. Pero awo esey no ta un problema mas, y e ta e motibo dicon.

“Esey tambe ta loke mi a gusta di mi carera, cu mi sa cu ami tabata esun cu e promove. Ami tabata esun cu por a explor’e den su henter. Y ami tabata esun mester a busca kico e caminda tabata,” segun Vergeer a bisa den un entrevista telefonico mientras cu e tabata preparando pa su iniciacion den e International Tennis Hall of Fame.

Vergeer lo ser agrega hunto cu Mericano Rick Draney, ken a gana 12 titulo singular y seis den dobel prome cu e era di Grand Slam di rolstoel tennis. Draney a ser credita di trece quad tennis—un clasificacion cu ta conta pa descapacidad den e brasanan tambe—pa e weganan Paralympico y otro competencianan grandi.

Un campeon singular di Grand Slam 12 biaha y shete biaha un medayista di oro den weganan Paralympico, Vergeer a cuminsa su carera den un era unda rolstoel tennis no tabata inclui den e top eventonan y a retira como su hungado mas dominante, manteniendo e posicion number 1 den e ranking mundial pa 668 siman entre 2000-2013 y ganando 470 competencia singular. El a gana 96% di su competencianan singular, y tambe 136 titulo dobel.

Vergeer a sufri for di un serie di strokes como un mucha, y un operacion pa adresa un abnormalidad den su deposito di sanger den su medula espinal a laga su pianan paralisa. Tambe el a hunga volleyball y a gana un campeonato di basketball Europeo den rolstoel prome cu el a dedica su mes na tennis.

E tempo ey, e sport mes ainda tabata estableciendo su mes. Aunke singularnan den rolstoel a bira un sport oficial na e weganan Paralimpico na 1992, esaki no a ser agrega den e competencia Grand Slam pa mas cu decada despues di esey.

Un pais cu stima deporta cu ta domina den speedskating, ciclismo y landamento, Hulanda tabatin tiki exito den tennis: Richard Krajicek (Wimbledon, 1996) y Kea Bouman (French Open, 1927) ta e unico hungadonan Hulandes pa gana titulonan singular grandi.

Esaki ta diferente pa rolstoel tennis—y specialmente pa hende muhe. Hende muhe Hulandes a gana 18 di 24 medaya singular na e weganan Paralimpico y tur shete titula singular na Wimbledon desde cu rolstoel a ser agrega den e programa na 2016; Na e U.S. Open, unda rolstoel a ser inclui desde 2005, Hulanda a sali prome 12 di e 15 biaha, ambos den singular y dobel.

Suisa ta gana Filipinas 2-0 den e comienso di Copa Mundial Hende Muhe

(AP)—Ramona Bachman a hinca su gol di pinalti na banda robes di e net algun momento prome cu halftime, poniendo Suisa dilanti den e competencia cu 2-0 riba Filipinas diabierna durante e comienso di Copa Mundial Hende Muhe.

Seraina Piubel di e ekipo di Suisa a hinca un otro gol, garando momentum riba e bala faya pa Coumba Sow cu a bons back di keeper pa Filipinas Olivia McDaniel. E encuentro di grupo A tabata e prome wega den e Dunedin Forsyth Barr Stadium, e unico evento di e compentencia tumando luga paden. E gritamento di e audiencia a zona den henter e stadion, cu un atendencia di 13.711 persona den e stadion cu por fit 30.000.

A parce cu delantero Filipina Katrina Guillou a hinca un gol durante e ultimo 15 minuut, pero esaki a ser rechasa pa via cu e tabata offside. Suisa a domina cu 17-3 den ofensa, pero defensa di Filipinas a wanta duro. McDaniel a para firme, salbando varios hinca durante e prome mita—cu excepcion di e ultimo pinalti di Bachmann.

Momentonan importante Oficialnan a haci un yamada importante di pinalti contra Filipinas na fin di e prome mira, cual a causa un grito desagradabel di e fanaticonan di Filipinas. Sow a slide pa e bala den e area di pinalti di Filipinas, y mientras cu el a bay abao, Jessika Cowart di ekipo Filipinas a scop e. Ademas, McDaniel a bay den direccion malo di Bachmann su pinalti.

Cu e victoria aki, Suisa ta move den e empate pa prome luga den Grupo A cu New Zealand, y a mehora su chens pa sigui pa e rond di 16. Filipinas a hunga bon den nan debut di Copa Mundial pero a enfrenta un caminda yen di reto cual a pone nan den e etapa di “knockout” di e competencia.

Awo Suisa ta bay enfrenta Norway, cual a perde contra New Zealand na Hamilton. Filipinas ta bay enfrenta e ekipo di New Zealand na Wellington. Ambos wega ta tuma luga diamars otro siman.

Cu un cantidad record di participante, Federacion di Ahedres di Aruba a organisa nan Campeonato Nacional Hubenil

Dianan 14, 15 y 16 di Juli, Federacion di Ahedres di Aruba (FAA) a organisa e Campeonato Nacional Hubenil, na nan cede Royal Plaza Mall. Un cantidad record di participante, caminda un total di 24 hoben entre 7 pa 18 aña a competi den e campeonato aki.

Ganador absoluto invicto tawata Paul Villalba cu 6 punto, sigui pa dos hobencita Thamara Sagastegui y Lesley Cielo cu a keda empata na segundo luga cu 5.5 punto cada un.

E miho den categoria den cada categoria: U-16 Tylon Diaz, U-14 Brooke Lockhart, U-12 Mohit Sharma, U-10 Colin Koolman y U-8 Kayleigh Lumenier.

Un Campeonato cu a culmina den un ambiente hopi ameno cu mayornan y tur participante.

Den e campeonato aki miembronan di directiva Perlishka Lockhart, Jose "Chelo" Pesqueira y e arbitro Lazaro Bueno a haci entrega di premio na e ganadornan.

Por ultimo, danki ta bay na tur cu a contribui pa haci e campeonato aki uno exitoso.

Stichting Sportsubsidie Aruba(SAA) cu a contribui grandemente pa realisa e bunita campeonato aki.

Sin lubida cada mayor, hungadornan y Carol Williams-Pesqueira cu tawata organisador di e campeonato.

FAA ta sumamente satisfecho y kier a felicita tur participante pa e actitud deportivo, competitivo y disciplina cu a wordo desplega durante henter e campeonato.

*Bista Politico ta un seccion di **Bon Dia Aruba** specialmente pa brinda oportunidad na tanto partido politico como politico individual pa expone nan opinion. Contenido publica di ningun manera ta refleha opinion di **Bon Dia Aruba** y ta pa responsabilidad exclusivo di e organisacion/individuo cu ta ofrece esaki pa publicacion. **Bon Dia Aruba** ta reserva e derecho di no publica texto ofreci, si esaki segun e medio no ta cuadra cu e normanan di decencia cu nos ta mantene, pa evita contenido cu ta innecesariamente ofensivo. Esaki suheto na evaluacion exclusivo di **Bon Dia Aruba**.*

BISTA POLITICO

Lider partido Curpa Eric Ras:

Bienestar di nos pueblo no ta prioridad pa e gobierno actual

Nos ta den luna di juli y nos gobierno no tin un plan pa saca nos Aruba dushi tera for di e desastre di debe cu gobierno a hinca nos pueblo aden. Gobierno ta gaba cu turismo a laga 1.3 biyon florin den economia di pais, pero pueblo no ta mira unda e placa ta bay. Pueblo di Aruba tin 6 aña ta wordo suta cu tur tipo di medida cu ta crea mas entrada pa gobierno pero na mesun momento debe nacional ta sigui crece. Mas entrada y mas debe, con esey por? Partido MEP nunca tabata tin plan di maneho con lo drecha e situacion financiero di pais Aruba paso e expresion di campaña di conoce e materia y a studia e materia y cu lo goberna sin medida tabata simplemente un otro mentira. Prome minister a admiti cu pais Aruba no tin placa pa paga e debe di 916 miyon florin cu Aruba debe Hulanda cu mester wordo paga no mas tarda cu 10 di october 2023. Esaki ta sin conta e prestamo riba mercado internacional cu a yega na un total di 1.5 biyon florin na aña 2020. Aruba su debe nacional ta asina halto cu ta paga solamente interes y ta sigui refinancia debenan cu ta caduca. Si sigui asina Aruba lo no por ni paga interes mas. E fiamento riba mercado internacional ta haci cu gobierno ta paga dobel interes. Mester paga e banco local y tambe interes na e banco den exterior. Historia ta demostra cu partido MEP ta un partido di medida. E logro di Status Aparte cu partido MEP ta gaba di a lucha p'e ya no tin balor mas paso e maneho cu e gobierno actual ta pusha nos Aruba dushi tera bira un municipio Hulandes y asina Aruba lo perde su identidad den reino Hulandes.

Aruba ta bibando den un caos y sigur bao di maneho di e gobierno aki pueblo no por spera un cambio. Cada dia cu pasa situacion social ta bira pio. Tin un aumento di desempleo bao di esnan di 58 aña bay ariba cu no ta cobra pensioen y mas pio ta cu pa via di nan edad no ta haya trabao. Costo di bida ta asina halto cu ta haci cu e situacion social lo por bay for di man na cualkier momento. Nos sa cu pueblo a perde su speransa den maneho di e gobierno aki paso durante 6 aña di gobernacion e unico noticia cu pueblo ta haya ta mas medida. Kisas ta necesario pa pueblo pasa den e experencia aki pa asina mira cu pa un partido socialista/comunista e bienestar general di nos pueblo no ta importante.

Gobierno no sa con pa gaña mas paso mira cuanto tempo a pasa sin cu a haci nada cu e planta di purificacion na Bubaliplas. Ta bringa un hotel cu kier traha un beach pero no ta haci nada cu e planta di purificacion na Bubaliplas. Awa sushi ta bay lama ta haci mas daño na nos medio ambiente cu e beach cu kier traha. Pa scapa un ex minister di turismo si tin placa pa tira afo pero no tin placa pa nos grandinan na SABA y tampoco pa esnan cu no por paga nan remedi na botica. Esnan cu no tin trabao tampoco ta haya ayudo. Salud di nos grandinan y esnan cu no tin trabao no ta importante.

Partido MEP ta kibrando di paden paso tin hopi malcontento bao di e simpatisantenan di e partido geel. Nos centro di ciudad a bira un ghost town. Nos careteranan ta den mal estado. Decadencia den nos enseñansa, mas di nos maestronan ta bandona Aruba pa un miho porvenir. Nos miho profesionalnan ta bandona nos isla. Simplemente nan ta sinti nan mes insigur y no tin confiansa den gobierno.

Gobierno ta biba den pasado pero na man di e gobierno actual e futuro di Aruba ta scur. Nan bara magico pa manipula ya no tin poder mas. Un cos ta sigur mas nan keda mas nan lo destrui nan mes. Pronto nan lo bay pa nunca mas regresa. Un gobierno cu no ta respeta leynan di Dios ta paso nan no tin temor di Dios. E huicio di Dios no ta bay bin sino e t'ey caba. Esun cu lanta falso testimonio lo tin cu paga pa e consecuencianan. Pueblo di Aruba laga nos dobla nos rudia y busca Dios di curason. E pueblo cu busca Dios di curason sigur tin speransa p'e. Partido Curpa ta e unico alternativa.

Diasabra awor Aruba ta celebra su cultura cu e grandioso festival di canto dedica na Bernadina Growell-Kock

Fundacion Bernadina Growell-Kock ta invita pa bin presencia e Festival di Cancion dedica na Mama di Cultura Bernadina Growell-Kock.

Ta bay tin 18 cantante. Lo tin 5 agrupacion musical. Tipico Palisia cu cantantenan Bertha Willems, Lucia Thiel, Roberto Orman y Giliani Wester. Grupo Carino lo presenta cu cantantenan Aaron Giel, Joel Growell, Roosje Growell y Vivian Ras.

Tipico Un Brindis cu cantantenan Roland Jansen, Hubert Ras, Wilbert Maduro, Antoniet Ras-Booi, Jhon Freddy Montoya y Edeline Nicolaas. Zonido di Antaño lo participa cu cantante Mario Kelly jr. Tipico Pegasaya cu cantantenan Daphne Kelly-Martijn, Angelo Koolman y Dufi Croes. Semper e festival dedica na Bernadina Growell-Kock tin un caliber halto cu cantantenan diverso.

Pueblo henter ta invita pa bin presencia e Festival aki den Centro di Bario Brazil. E festival lo inicia pa 8 or di anochi y lo finalisa pa mas o menos 1or di madruga. Carchinan ta obtenibel serca miembronan of na porta. Bar y cushina lo ta bon surti cu pasabocanancrioyo.

Resultado Sorteo 21 juli 2023	Alexander

Cadena Alexander Lottery ta presenta resultado di weganan di suerte

DIARIO	KORSOU	SUPER4	FLAMINGO
5384	8595	9784	4697
8099	6264	SUPER5	9210
3299	1494	-	8828

MERDIA	ANOCHI
Catochi Sorteo # 3978	Catochi Sorteo # 7997
0322	4528
9156	7421
8513	5300
Multi-X Fp	Multi-X X3
Big 4 Sorteo # 3978	Big 4 Sorteo # 7041
5409	8632
1OFF Sorteo # 2034	1OFF Sorteo # 1746
2161	3274
Zodiac Sorteo # 3978	Zodiac Sorteo # 5800
5483	4506
Cancer	Aquario
Lucky 3 Sorteo # 852	Lucky 3 Sorteo # 730
145	352
Multi-X FP	Multi-X X2

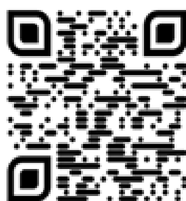
Lotto 5 Sorteo #	Joker	Letter
0 x Jackpot	Proximo Jackpot	
0 x Match 4+	300.000,-	
0 x match 4		
0 x Afl. 12,00		

Lotto di Dia	03-07-08-17-24
Sorteo # 6184	Proximo Jackpot
0 x Jackpot	69.000,-
10 x Match 4	
158 x Afl 8,00	

Mini Mega	05-07-09-12
Sorteo # 1578	Mega Ball: 13
0 x Jackpot	Proximo Jackpot
1 x match 4	280.000,-
6 x Afl. 500,00	
73 x Afl 50.00	
88 x Afl.15,00	

Mini Mega Mega Plus **Afl. 380.000,-**

Mega di Number Korsou	
Sorteo #	

Proyecto Surfside Science cu un siman di presentacion tocante "Validacion di metodonan replicabel pa monitorea ecosistemanan costero"

Aruba, mescos cu hopi otro nacionnan di isla chikito, no tin data di referencia, ni midimento continuo di diferente indicator ambiental. Durante e aña cu a pasa Metabolic Foundation a forma proyecto Surfside Science unda nan a test y desaroya metodo pa monitor medio ambiente di nos costa pa na Surfside Bay.

Esaki a wordo haci den un forma economico pa e por wordo replica. Tur cos cu nan a desaroya nan ta comparti. Con pa traha e metodonan pa midi y e data cu ta wordo colecta ta pronto riba nan website science.brenchies.com

Pa mustra publico tur esaki nan ta bini cu un serie di presentacion pa e final di nan programa "Validacion di metodonan replicabel pa monitorea ecosistemanan costero". Esakinan lo tuma luga durante 5 anochi, cuminsando dialuna 24 di Juli terminando diabierna 28 di Juli for di 7pm - 9pm na Surfside Beach (banda di Surfside Marina). Cada anochi lo enfoca riba un di e areanan di investigacion.

Durante e presentacionnan, Tony Sevold, Tatiana Becker, Jeremy Granadillo, Suyin Ridderstaat y Christie Mettes lo comparti nan trabou colaborativo riba e proyecto.

Schedule
Calidad di aire
Dialuna 24 Juli 7-9pm
Calidad di awa
Diamars 25 Juli 7-9pm
Isla di Rif
Diaranson 26 Juli 7-9pm
Costa y vegetacion
Diahuebs 27 Juli 7-9pm
Mapeo di fondo di lama
Diabierna 28 Juli 7-9pm

E evento lo cuminsa cu un presentacion cortico y lo termina cu un sesion social interactivo unda lo tin chens pa combersa den mas profundidad riba e tema.

Pa mas informacion por bishita nos website science.brenchies.com of contact Suyin na suyin@metabolic.nl. Surfside Science ta un proyecto di Metabolic Foundation, y sosten financiero di RESEMBID, cu ta financia pa Union Europeo y implementa pa Expertise France.

King Classic Sudoku

				7	3			
3		8	9		5		6	
			2					4
					6	7	3	8
		5						
			4	1				
		6			4			
1		7				6		
	4			2			9	

Difficulty: ★★★★ 7/22

Clasificado
ECONOMICO
aviso@bondia.com

Personal GRATIS max. 20 palabra
PASA LAGA BO AVISO NA OFICINA DI BON DIA ARUBA WESTSTRAAT#22 FOR DI 9:00AM-4:00PM
Email nos na classified@espnv.com

SERVICIO PUBLICO
Limpiesa pa cas y auto
Presure wash cura di cas
Laba muebles
Laba tapijt
Laba sienta di auto
Laba vloer
Tel. 593 9464

TA HUUR
Un cas 3 camber , 2 baño
Bario Primavera
Pa mas info por yama
Tel. 641 3290

SERVICIO PUBLICO
Construction
remodelacion di cas, traha cas, apartment, traha y drecha dak, electricidad, verf pega mosaico, traha cura, plomeria. Bon prijs
Tel. 593 3141

SERVICIO PUBLICO
Buscando auto pa huur y na bon prijs? yama nos
Tel. 593 9953/ 593 8453

TA HUUR
Cas na Bubali 17G
3 camber / 2 baño
Pa mas info
Tel. 561 1496 / 662 9832

TA BENDE
BBQ Grill tipo cilinder
“criyoyo” duradero
Prijs Afl.250
Tel. 569 7787

SERVICIO PUBLICO
Nos ta chapi, corta y planta mata, brinda tur servicio cu bo cura mester. Tira sushi afo, tur esaki na un super bon prijs
Tel. 738 1908

SERVICIO PUBLICO
Sushi den cura pa solamente 50,- pa buelta, nos ta lante lague limpi mane un soño.
Arubiano trahado
Call 592 5766

SERVICIO PUBLICO
Ta traha y renoba Cas
ta traha y drecha dak, ta basha vloer, pleister, verf cas, traha cura, pega mosaico y azulejo-
Tel.563 4168

SERVICIO PUBLICO
Pa tur trabou di tapiceria di mueble, auto, yate y barco. Nos ta haci trabou di cabana y bambu y nos ta verf
Tel : 569 7539 /737 3993

AUTO Y HERO BIEU
Nos ta piki auto, airco y bateria bieu pornada. Frigidaire, stoof, wasmachin, tv ta 10,=.
Yama 561 4597 / 561 5179
Arubiano Balente

TA BENDE
Combo di regalo pa tur ocasion:
Mugs, kerki di biña, tablashi cu leyenda
Pa mas informacion
Cell whatsaap 567 2907

TA HUUR
Se alquila habitacion con todo incluido
Brikstraat na Playa
Tel.564 1979

SERVICIO PUBLICO
Sra. ta haci cas y negoshi limpi tambe por cuida baby y hende grandi part time y full time
Tel. 740 7573

SERVICIO PUBLICO
Ta haci tur trabou di construccion y carpinteria y tur cos cu ta furamento di stul di bambu, cabana y toldos
Tel : 746 0518 / 569 7539

SERVICIO
Unified One Events
Photos , films, wedding
Tel. 749 2533

Sushi den cura?
Ta piki sushi cu pick-up grandi pa Afl 75,= pa buelta.
Yama nos na
561 4297 of 561 5179
Hasi Aruba Limpi.

SERVICIO PUBLICO
Nos ta haci trabou di plomeria, electricidad, hardineria incluye hiba sushi
Handy man.
Tel.742 6250

SERVICIO PUBLICO
Mi ta chapi, lanta sushi, corta mata, transporta frigidaire, wasmachine biew, drecha cas, etc.
Tel. 564 1979

SERVICIO PUBLICO
Pa haci trabow di verf y chapi, tur mantencion di pafor di cas
Yama y puntra pa Benito na
Tel.630 5185

TA BUSCA
trabou pa haci cas limpi, negoshi of oficina
Tel.561 3910

YARD SALE
Multi family Yard Sale
Bushiri 88
diasabra 22 di juli
9 am - 3 pm

SERVICIO PUBLICO
Mi ta ofrece servicio pa haci reparacion di porta, ventana y hopi mas. Arubiano Balente
Pa mas informacion por yama
Tel. 563 6762

FOR RENT
Bunita cas na Gold Coast
3 camber 2 1/2 baño, sala, comedor, cucina y patio. Pa mas informashon por whatsapp
+58 414 614 7440

SERVICIO PUBLICO
Pa trabou di data-entry of update di bo administracion pls contact:
Tel.568 2339

SERVICIO PUBLICO
Mi ta ofrece servicio di electricista en general corto circuito y mantencion
Tel.566 5026

TA BUSCA
Señora cu auto dialuna pa diabierna pa busca yiu di skol, cushina y hasi limpieza di cas
11.30 -5.30
Tel. 563 8822

SERVICIO PUBLICO
Masaje relajante, sports masajes, aroma terapia, piedras calientes, reflexologia, faciales
Sabana Basora # 157 P.Ch.
Tel. 561 8520

SERVICIO PUBLICO
Mi ta ofrece pa cuido di mucha di dialuna pa diabierna y weekend. Pa informacion
Tel. 558 7310

SERVIO PUBLICO
Ta ofrece pa verf y chapi cura bon prijs. Nos ta hiba e sushi.
Yama pa mas informacion na
563 4828 / 5679610

SERVICIO PUBLICO
Hacemos todo tipo de construccion, reparacion de casas, pintura, acabados finos, jardines, patios, techos a buenos precios
Tel. 569 7539 / 746 0518

Cas Di Cultura
Vondellaan 2 Aruba
297-582-1010

F A D A
Campanastraat 5 Aruba
297-583-2999
297-583-9610

F A V I
Primavera 233 Aruba
297-582-5051
297-582-5222

F E P O
Engelandstraat 15 Aruba
297-583-1016
297-583-6607

Fundacion Contra Violencia Relacional
Tel: 583-5400

Fundacion Autismo Aruba
Irenestraat 21 Aruba
297-588-1179

Fundacion Pa Nos Muchanan
Cumana 2 Aruba
297-583-4247

Fundacion Tel Pa Hubentud
Wilhelminastraat 19 Aruba
297-588-6138

Koningin Wilhelmina Fonds
Spinozastraat 9 Aruba
297-582-0412

Mary Joan Foundation
Sabana Blanco 8 Aruba
297-588-9999

Rode Kruis Aruba
Pedro Gallegostraat 14
Tel.297-582-2219
Fax 588-3376

Famia Planea (SBVO)
Avenida Milio J Croes 17 B Aruba
297-588-9591
www.famiaplanea.org
famiaplanea@hotmail.com

Stichting Fundacion Guia Mi
George Madurostraat 34
297-582-0088

Y M C A
Calbasstraat 1 Aruba
297-582-3072

AL-ANON group
Sabana Liber #8, Noord (close to the hotels)
Tel: 736-2952 or 593-7081

Dokter na warda

Oranjestad	San Nicolas
Hospital	Imsan
7:00 pm / 10:00 pm	24 ora

Botica na warda

Oranjestad:	San Nicolas:
Kibrahacha	San Lucas
Tel. 583 4908	Tel. 584 5119

EMERGENCIA	911

POLIS

Oranjestad	100
San Nicolas	104
Santa Cruz	105
Noord	107
Tip Line	11141
Brandweer	115
Ambulance	911
Hospital	527-4000
Imsan	524-8833
Warda Costa	913
Seguridad Nacional	11911
Cruz Cora	582-2219

BOTICA

Aloe	584-4606
4 Centro Medico	584-5794
Central	585-1965
Dakota	588-7364
Del Pueblo	582-1253
Eagle	587-9011
Kibrahacha	583-4908
Maria	585-8145
Di Servicio Noord	586-4606
Oduber	582-1780
Paradera	588-6638
San Lucas	584-5119
San Nicolas	584-5712
Santa Anna	586-8181
Santa Cruz	585-8028
Sero Preto	584-4833
Trupial	583-8560

UTILIDAD

Setar	117
Web	525-4600
Elmar	523-7147

FUNERARIA

Aurora	588-6699
Royal Funeral H.	586-4444
Ad Patres	584-2299
Olive Tree	584-8888

Servicio di Taxi

Aruba Transfer Tour & Taxi C.A.
Tel: 582 2116 /582 2010

Taxi Adres Services (24h)
Tel. 587 5900

A1 Taxi Services Aruba
Tel: 587-8850
Tel: 280-2828
Whatsapp: 592-7024

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

"Señor ta mi wardador, mi'n tin falta di nada.
Den cunucu di yerba berde e ta ponemi sosega.
E ta hibami na awa trankil,
pa mi bolbe haña forsa".
Salmo: 23

Cu profundo tristesa nos ta anuncia fayecimento di nos Mama, wela, bisa wela, tanta stima:

Apolonia Supriana Maduro

Mihor conoci como:" Chupi, Mai, Jana"
*08-02-1920 †19-07-2023
Vda. di Alfonso Krosendijk
Vda. di Reinhard Luciana ex. B-15.

Na nomber di su:
Yiunan: Filomena Krosendijk
Alfonsia "Chichi" y Hendrik Quant
Beatrix Luciana
Sonia y Steve Dunlock
Lourdes y Eddy Breinburg (Hulanda)
Ingrid Luciana (Curacao)
Rignald Luciana
Hubert Luciana
Carlos Luciana
Ayudante cu e la stima manera un yiu: Cynthia Ras
Manera Yiu: Ivy Sophia, Gilda Andrade, Gorettie Thode y Clara Garcia
Nieto(a)nan: Ivo Fecunda, Alfonso Quant, Nadya Dennie, Steven, Sherman y Sharlon Dunlock, Reinhard y Aimee Breinburg, Andre y Jennifer Janga, Osrid Pourier, Tamara Luciana, Jermain, Lisandro, Whitney y Britney Luciana, Shariska, Juan Carlos y Supriana Luciana

19 nieto y 25 bisanieto, 1 tataranieto.

Tur su subrino y subrinanan cu e la stima meskos cu yiu.

Cuñanan: Mireya Maduro y famia na Hulanda
Magdalena, Alberto y famia na Curacao
Ihanan: Maria (Chia) Lobbrecht Koolman y famia
Aura Finies Krosendijk y famia na Boneiro
Bencho Kwidama y famia

Demas famia nan y conocirnan na Aruba, Boneiro, Hulanda y Merka

Ruman nan di Flor di Brazil

Mai su desea ta pa bin bisti na color nan alegre.

Nos ta pidi nos disculpa si den nos tristesa nos por a lubida di menciona un of otro famia, conocir of amistad.

Lo tin Condolencia Dialuna 24 di Juli 2023 na Royal Funeral Home for di 7:00 pa 9:00 pm.

Ta invita pa asisti na acto di entiero cu lo tuma lugar Diaranson 26 di Juli 2023. Nos defunto stima lo reposa for di 9:00 pa 11:00or di mainta na Pray Funeral Home y despues pa Santana Central na Sabana Basora

Nos ta lamenta cu no ta ricibi bishita di condolencia na cas.

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

Nos ta anuncia cu a bay sosega y ta sperando riba e dia cu Jehova lo libr'e for di e poder di Seol of Graf y lant'e bek for di morto (Oseas 13:14):

mi esposo, nos tata, welo, bisawelo, ruman y omo stima:

Juan Isildo Rasmijn

(mihor conoci como Silo, Tata, Mo Silo, Mo Chido, Juancho, ex-Taxista [ex-164] y pensionado di Postkantoor)
15 mei 1939 - 19 juli 2023

Su esposa stima: Magriet Werleman-Rasmijn

Su yiunan:
Meda y Steve Cabenda y famia
Thelma y Kenneth Winklaar y famia
Rolando y Lidia Rasmijn y famia
Renny y Paulette Rasmijn y famia
Ruth y William Perdomo y famia
Tabita y Giovanni Webb y famia
John y Anyocelina Rasmijn y famia
Zipporah y Jonathan Cornes y famia

Su nietonan: Maurice y Kimberly, Tamara, Emmanuel, Jemuel y Jacqueline y yiunan, Ludwig, Stephanie, Jermain y yiunan, Abilene y Carlton, Nick, Arauna y Joshua, Saron y Estefy, Ava, Ariadna, Ambar, Seantrick, Giontrick, Joceline, Ethan, Keith y Zara

Bisanietonan: Liahm, Athena, Isaiah y Sereia

Su rumannan:
Olga y Antonio Schwengle y yiunan
Narciso y Lusalba Rasmijn y yiunan
Piet Rasmijn y yiunan
Jacinto y Oneijda Rasmijn y yiunan
Regina y Theo Martijn y yiunan
Maria Rasmijn y yiunan
Rita y Daniel v/d Linde y yiunan
Lena y Hector Faustin y yiu
Sabina y Gino Daal y yiu
Eileen Rasmijn y yiu

Su swa y cuñanan:
Aura Werleman y yiunan
Minguel Werleman
Alfonso Werleman y yiunan
Nadi y Lucia Werleman y yiunan
Cornelia y Harold Maduro y yiunan
Leonario y Carmen Werleman y yiunan

Subrino y subrinanan, primo y primanan y demas famia:

Rasmijn, Werleman, Arends, Cabenda, Winklaar, Herms, de Laat, Perdomo, Webb, Ramos, Cornes,
Giel, Stewart, Quevedo, Litzouw, Croes, Thijsen, Slater, Caicedo, Schwengle, Tapia, Martijn, v/d Linde,
Faustin, Daal, Paesch, Henriquez, Maduro, Valdez, Charles, De Kort, Besaril, Ras, Faneyte, Colina,
Wouters, Van Dalfsen, Van Uden, Verbist, Herera, Schönherr

Tur su rumannan Testigo di Jehova, specialmente su rumannan di congregacion Savaneta.

Lo tin oportunidad pa duna condolencia diabierna 21 di juli 2023 di 7:00-9:00 pm na Royal Funeral Home.

E acto di entiero lo tuma luga dialuna 24 di juli 2023 di 2:00-4:00 pm na Salon di Reino di Testigonan di Jehova na Savaneta 337-B.

Lo tin un discurso biblico cu lo cuminsa 3:15 pm. Despues, lo bay Santana na Sabana Basora.

Nos ta pidi disculpa si den nos tristeza nos a lubida di menciona un famia.

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

Laga tur loke ta spera mi ta bunita
Laga tur locual cu mi encontra na caminda ta bunita
Laga tur locual cu mi laga atras keda bunita y
Laga esakinan termina den tur buniteza.
Cado Wever.

Cu dolor na nos curason, nos ta participa fayecimento di nos ser stima:

Julius Egbert Lampe (Bert)

*November 8, 1945 – †Juli 18, 2023

Yiu: Julisa M. Lampe
Nieta: Sarah M. Ocampo-Lampe
Rumannan:
Johanna M. Pavlis – Lampe (Mimi)
H. Yolanda Lampe (Hetty)

Sobrinanan: Angela Nyland, Paul Gielen y Sam Natascha y Schack von Rumohr, Laurence y Michael

Primanan: Sheila Lampe y yiunan
Vivian Lampe y yiunan
Johnny van Meeteren y yuinan

Iha: Rocheline Roos y Famia
Shira Essed y Famia

Ex Sra: Ruth Roos, Rumannan y famia

Bon Amigo: Karel (Lito) Arends y Famia
Oswald Wever y Famia
Harold Essed y Famia
Eloy Ras
Errol Every y Famia
Fredi Rafini y Famia
Eric de Cuba y Famia
Paola Goede-Kock y famia
Liliana, Louisa y Jason Smith
Mervis Rodriguez

Tur Amigo, Amiga y Ex-Colega di Elmar unda Bert a traha 38 anja cu hopi amor y placer.

Demas Famia: Lampe, Roos, van Meeteren, Brezovar, van Veen, Anaya, Mol, Pape, Sales, Beaujon, Every, Solognier, Salas, Fort, Barbour, Goede-Kock, Boulton, Guacaneme y Farro

Ta invita pa acto di despedida cual lo tuma lugar na Aurora Funeral Home diasabra 22 di julio 2023 di 7'or pa 9'or di anochi.

Danki na Dr. A. Wever, Dr. Becker, Dr. Kock, Dr. Da Silva, Dr. Kordes, Dr. Ladenius y tur verpleegsters di Dr. Horacio Oduber Hospital
Si den nos immenso tristeza nos a lubida cualkier persona nos ta pidi disculpa.

Y demas famia na Hulanda, Merca y St. Eustatius.

Aurora Royal Pray Funeral Home & Crematory

Hende cu bon curason ta fayece, y ta dificil pa acepta. Esnan cu ta cana e caminda di bondad ta bai, y hende no ta comprende cu nan ta ser yama pa scapa nan di maldad. Esnan cu a cana e caminda corecto ta drenta den paz, y ta haya sosiego ora nan ser yama den Reino.
Isaiah 57:1-2

Cu dolor na nos curazon, nos ta participa fayecimento inespera di nos casa,tata, welo, ruman, omo, primo, amigo stima:

Romaldo Wernet
Mihor conoci como: "Rochi"
*01 Februari 1947 - †17 Juli 2023

Na nomber di su:
Estimada esposa:
Sra. Miriam R.T Wernet Larez
Yiunan:
Miriam y Rymard Boekhout Wernet
Jeanine y Sandy Roga Wernet
Jeanira y Rodney Kock Wernet
Nietonan:
Raizel y Rayann Boekhout
Scarlet y Jean Paul Roga
Manera nieto:
Tariq y Shanae Polonius,
Nayeli Besaril
Mayornan:
†Dominico y †Francisca Wernet Lopez
Suegronan:
†Antonio y †Petra Larez-Brito
Rumanan:
†Francisco y †Maximina Wernet Maduro y famia
† Escolastica y Marcos Vingal Wernet y famia
Candido y †Florencia Wernet Croes y famia
†Rosa y †Panchito Geerman Wernet y famia
Alberta y †Carlos Noguera Wernet y famia
Angelita y Efraim Croes Wernet
Mario y Lidia Wernet Bislip y famia
†Leoncita y †Roberto Maduro Wernet y famia
Maria y †John Rasmijn Wernet y famia
Ronaldo Wernet y Jetty Nasir
Roberto y Tarsila Wernet Arends y famia
Aura y †Johannes Kamperveen Wernet y famia
†Benny y Viola Wernet Wouters y famia
Cuña y Swanan:
Jose Luis y Carmen Apologia Moya Rojas y famia
†Clara Nimia y †Guillermo Giel Larez y famia
Rudy y y †Nora Larez Reyes y famia
†Antonio Jose y Ivonne Larez Perreira y famia
Elizabeth y †Temistocles Pereira Larez y famia
Holl Larez y Rosalba Fregona y famia
Su ihanan:
Cesar Geerman y famia
Luiseliz Ferrer Pereira
Amigonan di cas:
Jacobo y Alicia Krozendijk y famia
Mario Middendorp y Aydee y famia
Ronald Koolman y famia
Mr.Antonio Penja y famia
Ludmila y Rudy De Cuba Simon
Sherry y Rensly Polonius y famia
Pedro y Jacintha Koolman Martijn y famia
Marcelo y Carmen Luisa Kock Hernandez
Mario y Maria Roga Ruiz
Rolando y Anna Boekhout Ruiz
Jurgen y Kejoma Benschop y famia
Omar Henriquez y famia
†Tino Jr. Ruiz
Ex Coleganan di Caribbean Hotel, Concorde, Wyndham, Hilton, Enseñansa pa empleo
Tur su sobrino y sobrinanan, sobre sobrino y sobre sobrinanan, tur su primo y primanan, demas famia, amigonan, conocir y bisiñanan.

Ta invita pa asisti na e acto di despedida cu lo tuma lugar diasabra 22 di Juli 2023 For di 08:00 pa 11:00 am na Aurora Funeral Home sigui pa un response y creamcion lo tuma lugar den seno familiar.
Nos ta pidi nos disculpa si den nos tristesa nos por a lubida di menciona un of otro famia, conocir of amistad.
Despues di acto di despedida no ta ricibi bishita di condolencia na cas.

Aurora Royal Pray Funeral Home & Crematory

Cu dolor na nos curason, pero conforme cu tur locual e la significa pa nos, nos ta anuncia fayecimento di:

Lucien David Kaarsbaan
*2 april 1956 – †15 juli 2023

Na nomber di su:

Tata: † Cornelio Kaarsbaan
Mama: † Sinelia Soerka

Yiunan:
Monique Kaarsbaan y Antonio Mitchell
Yvonne Kaarsbaan
Lionel y Christine Kaarsbaan
Davidson Kaarsbaan y Shaiendra Croes

Mama di su yiunan: Edselyn Servanie

Rumannan:
Siegfried Soerka y famia
Nelius Kaarsbaan y famia
Ruthmila Kaarsbaan y famia
Henrey Kaarsbaan y famia
Edmund Kaarsbaan y famia
Rudolf Kaarsbaan y famia
Ruthsela Soerka y famia
Wilfried Soerka y famia

Nieta i nietonan:
Xander Kaarsbaan
Davion Kaarsbaan
Daveny Kaarsbaan

Amigonan manera ruman: Frido (Brotherline), Greg, Victor, Haizem, Wilfrido, Mariano, Jacobo (Noni) y nan famia.

Primo y primanan, sobrino y sobrinonan, tanta y omonan.

Demas famia Kaarsbaan, Soerka y Servanie.

Nos disculpa si den nos momento di tristesa nos por a lubida di menciona algun famia of conoci.

Acto di condolencia lo tuma lugar dialuna 24 juli 2023 na Aurora Funeral Home di 7or pm pa 9pm.

Nos no ta ricibi bishita di condolencia na cas.

Aurora Royal Pray Funeral Home & Crematory

"Señor ta mi wardador, mi'n tin falta di nada.
Den cunucu di yerba berde e ta ponemi sosega.
E ta hibami na awa trankil, pa mi bolbe haña forsa".
Salmo: 23

Cu profundo tristesa nos ta anuncia fayecimento di:

Leila Gregoria Contreras Romero

Acto di despedida lo wordo anuncia despues.

Aurora Royal Pray Funeral Home & Crematory

Feliz ta e hendenan cu ta haya forsa serka bo!
Si, feliz ta hende cu, di curason, ta anhela pa ta riba e camindanan cu ta hiba na bo cas. Salmo 84:5

Cu honda pena nos ta anuncia fayecimento inespera di nos ser stima:

Sr. Raymundo Nildo Nicolaas
mihor conoci como: "Ni / Jerry"
*15-03-1940 † 16-7-2023

Na nomber di:
Tata: †Bartolomeo Carlo Nicolaas
Mama: †Leoncita Arends
Esposa: Graciela Maria Nicolaas-Ras "Elia"
Yiunan:
Carlos Michel Nicolaas
Nicole Izaira y Jason Christopher Croes-Nicolaas
Nieto:
Joaquim Braycen Jayce Croes
Rumannan:
†Sr. Facundo Nicolaas
†Sra. Vda. Juliana Edna de Lange-Nicolaas y †Richard de Lange
†Sra. Vda. Greta Harms-Nicolaas y †Ruben Harms
Sra. Vda. Agnes de Windt-Nicolaas y †Rigoberto de Windt
†Sr. Juan y †Maria Nicolaas-Schel
†Sra. Mildred Tromp-Nicolaas y Mario Tromp
Sr. Karel y Ingrid Nicolaas-Hosé
†Sr. Marcolino y †Aurora Nicolaas-Jacopucci
Sra. Vda. Dina Arends-Nicolaas y †Jacobo Arends
†Sr. Mirto y Greta Nicolaas-Feliciana
Sr. Lino y Mireya Nicolaas-de Haseth
Sra. Alexandra Medina-Nicolaas y Wilfrido Medina
Sr. Michael y Astrid Nicolaas-Ritfeld
Demas famia:
Sra. Vda. Margo Dirksz-Ras y †Sr. Herbert Dirksz
Sr. Edmundo Ras y Roosje Ras-Leañez
Sr. Remigo Ras y Rocio Ras-Maduro
†Sr. Edfrain Ras
Sra. Mayra Alders-Ras y Gregory Alders

Subrino y subrina nan, tanta y omo nan, primo y primanan, ihanan, conosirnan y demas famia na Aruba, Alemania, Boneiro, Corsou, Hulanda y Merca. Excoleganan di Spritzer & Fuhrman y su bon amigonan Donny Hosé, Juancho Lampe y Rochi Vrolijk.

Oportunidad pa Condolencia: Dialuna 24 juli 2023 for di 7'or pa 9'or di anochi na Pray Funeral Home.

Acto di Entiero: Diamars 25 juli 2023 for di 2'or pa 4'or di merdia na Pray Funeral Home.

Cremashon la tuma lugar den seno familiar.
Despues di despedia no ta ricibi bishita di condolencia na cas.

Nos disculpa si den nos tristesa nos por a lubida cualkier persona.

Staff y personal di Pray Funeral Home ta extende nos mas sincero condolencia na famia di e fayecida.

Experto di Nacionnan Uni ta denuncia practica di separa mucha hombernan for di nan mama den campo di detencion na Siria

(AP) - Experto cu ta boga pa derechonan humano di Nacionnan Uni a bisa cu centenares di mucha homber, algun di nan di solamente 11 aña di edad, deteni den camponan na Siria a ser separa for di nan mamanan bao e "creencia cu no ta comproba" cu nan ta posee un riesgo na e siguridad.

Fionnuala Ni Aolain, un creador di reportahe independiente di Nacionan Uni pa proteccion di derechonan mientras ta contraresta terorismo, a expresa su preocupacionnan diabierna tocante "un detencion arbitrario" den e campo al-Hol y otronan similar cu el a mira durante su biahe na e region e siman aki, cual ta e prome bishita di su tipo haci pa un experto independiente.

Pa añanan largo, e personanan cu ta boga pa derechonan humano ta haci yamado na paisnan den exterior pa repatria nan nacionalnan for di e camponan unda actualmente tin miembronan di Islamic State, specialmente muchanan cu no ta involucra den e atrocidadnan ehecuta pa e grupo extremista.

E grupo su poder a aumenta durante e guera cu a surgi 12 aña atras y y a laga miles di persona fayeci. A yega un punto unda e grupo militante a controla partinan grandi di Siria y Iraq, sinembargo forsanan Kurdo cu sosten di un coalicion internacional anti-IS ademas di trupanan di gobierno di Iraq y Siria a recaptura e teritorio den aña 2019.

A causa di miedonan cu un generacion nobo di militante lo surgi for di e campo al-Hol, e oficialnan Kurdo cu ta goberna e areanan aki a experimenta cu un programa di rehabilitacion cu e meta di separa e muchanan for di pensamentonan extremista pa medio di separa nan for di nan famia y hiba nan training pa tolerancia y otro educacion. E oficialnan Kurdo tin miedo cu e muchanan cu crece den e campo lo bira un generacion nobo di extremista violento.

Ni Aolain a critica fuertemente e lenguahe ofensivo cu ta usa contra e asina yama "yiunan di Caliphate", cual ta un referencia na muchanan di areanan cu tabata bao control di Islamic State, "pa describi muchanan di 2,3,4 y hasta 5 aña cu nace den e teritorio aki, sin cu esaki tabata nan decision."

"E di dos problema cu mi kier enfatisa ta cu e separacion di centenares di persona y mucha hombernan adolescente for di nan mama sin ningun procedura legal den loke mi ta describi como un 'separacion sumario' basa riba un riesgo no comproba cu muchanan homber ta posee un riesgo na momento cu nan yega un cierto edad di adolescencia," ni Aolain a expresa.

"Cada hende muhe cu mi a papia cune a laga cla cu separa e muchanan for di nan a provee e cantidad mas grandi di ansiedad y sufrimento, ademas di e daño psicologico mas grandi," el a declara.

"E practica di separa e muchanan so ta constitui un practica di desaparicion bao ley internacional, cual ta den contra di varios obligacion di derechonan humano," Ni Aolain a comenta.

Violador di un hoben ta entre miles di prizonero cu a ser laga den libertad na Zimbabwe

(AP) - Ora cu Zimbabwe a laga den libertad mas di 4,000 prizonero den mei durante un amnistia nacional, un hende homber a resalta entre esunnan celebrando mientras nan tabata saliendo for di prizon.

E tabata smile y zwaai su man, gritando elogio na President di Zimbabwe Emmerson Mnangagwa, ken a ordena e amnistia pa asina por alivia e congestion den prizonnan. "Mnangagwa ta honey, mi amigo. Mnangagwa ta lief," e homber a grita mientras e tabata atrae e atencion di camaranan di television na Harare central Prison den e capital di e pais.

Sinembargo loke a aparenta di ta un persona di edad cu ta ricibiendo un di dos oportunidad den bida a transforma den un momento hopi mas controversial pa e nacion Sur Africano. E homber en cuestion, Bobby Makaza, a ser acusa y sentencia pa e violacion di un hoben y a cumpli solamente 4 aña di e sentencia di 16 aña ora cu el a ricibi libertad. Esaki a causa un desafio legal for di e mama di su victima, ken a entrega un caso den corte contra e President, e prizon su servicio y Makaza, buscando e manera pa pone su persona back den prizon a causa di e impacto debastador cu el a tin riba su famia.

E impacto aki a ser empeora pa e hecho cu Makaza su cara ta tur caminda riba rednan social den e pais, cu videonan di su persona ta celebra su libertad y elogiando e president viral riba TikTok y Twitter.

Makaza su sentencia pa violacion ta hopi conoci den e pais. El a papia tocante esaki durante y despues cu el a ser laga den libertad. Sinembargo den algun di e videonan, hendenan ta haci bofon di Makaza y ta recrea su celebracionnan.

E manera cu a ilustra Makaza casualmente a causa un reaccion fuerte for di e activistanan di husticia social, kendenan ta preocupa pa e impacto general mientras nan ta mira su persona bira un fuente di entretenimento. E pais su problemanan cu violencia sexual contra muhenan y muchanan generalmente no ta ser tuma na serio y segun e activistanan esaki ta un ehempel di esaki.

"E ta preocupante cu como sociedad, nos ta mira esaki como un chiste," Tendai Mbofana director di Zimbabwe Network for Social Justice a declara. "Loke esaki ta demostra di nos sociedad ta cu nos a perde nos compas moral ora nos ta considera casonan di violencia sexual contra muchanan muhe como un chiste."

ARUBA VANDAAG®

Zaterdag 22 juli 2023 www.bondia.com Email: noticia@bon dia.com Tel: 582-7800 Fax: 582-7044

Mogelijk fraude in CV van rector van Universiteit van Aruba

Pagina 5

Miguel Mansur:

"Het is een dwaasheid om de Rijkswet Financieel Toezicht niet te aanvaarden"

Pagina 3

Aruba registreert drie gewelddadige doden in slechts twee dagen

Pagina 7

'De regels vergeten' is meer...

Regel dan uitzondering…

De recente problemen die zijn opgedoken in de hotelprojecten in zowel Eagle Beach als Sero Colorado, waarbij bezwaarprocedures via de rechtbank voorlopig stilstand hebben betekend voor de bouw, blijken een probleem van eigen makelij voor het huidige kabinet. Een probleem dat voortkomt uit de neiging om de regels te vergeten, in plaats van die toe te passen, iets wat een chronische ziekte lijkt te zijn in ons overheidsgebeuren.

De grootste partij in het huidige kabinet was indertijd de motor achter de invoering van de wet op de ruimtelijke ontwikkeling, die zijn oorsprong had in het toenmalige ministerie van Volksgezondheid, Ruimtelijke Ordening en Milieu (VROM) in de beginjaren 90 van de vorige eeuw. Men had wellicht een positievere houding kunnen verwachten van de huidige regering in het omgaan met het algemeen belang in de uitgifte van publiek eigendom in de vorm van grond, en de daarmee verband houdende rechten van de burger tot bezwaar tegen uitgifte en beoogd gebruik ervan. Echter, zoveel jaren later is het diezelfde partij die in de problemen komt met de wet omdat niet iedereen, inclusief henzelf, wordt gehouden aan wat de wet voorschrijft.

De drang om gunstige voorwaarden te scheppen voor de economie in het algemeen, daarbij inbegrepen buitenlandse investeerders, dient te leiden tot gunstige reglementering die legitiem is, maar kan nimmer bestaan uit het overtreden of in ieder geval negeren van bestaande wetgeving. Hier is een grens genegeerd die, zoals nu blijkt, ertoe heeft geleid dat rechten van de burger om zich te verzetten tegen een plan dat tegen hun belangen indruist, zijn geschonden. Men kan geen mooie wetten maken om de burger de mogelijkheid tot bezwaar te bieden, om vervolgens dit alles opzij te schuiven omdat er andere belangen zijn die men wil dienen. Op zeker moment komt het gebrek aan de afhandeling van zaken in de volgorde die de wet voorschrijft terug om het vanaf het begin onbehoorlijk gevoerde proces te belemmeren. Het lijkt ons moeilijk om nu te zeggen dat de protesterende burger schuld draagt. Zij maken gebruik van hun rechten, anders zouden zij ook niet, voorlopig in kort geding, gelijk hebben gekregen met een verdubbeling van de dwangsom, in het geval bij Eagle Beach. Geen rechter beveelt zomaar de stopzetting van een project, hij/zij zal ook wel begrijpen dat hier heel veel geld mee gemoeid is en dat ontwikkelaars in hun planning geen rekening hebben gehouden met dit soort tegenspoed.

Hiervoor kan enig begrip bestaan maar kan geen rechtvaardiging zijn. De kernvraag is hier: wie heeft de ontwikkelaar verteld dat men niet hoefde te vrezen voor dit soort tegenslag? Wie heeft hen niet verteld dat deze wettelijke procedures bestaan en juist moeten worden gerespecteerd om dit later geen probleem te laten worden? Of is hen misschien verteld dat het geen probleem zou worden omdat men 'dat wel zou regelen'? En wie heeft dat gezegd, de advocaten die zij gecontracteerd hebben? Of een of andere hoge ambtenaar, of een minister of diens adviseurs, die hebben toegezegd dat 'dat zaakje wel geregeld zou worden'?

In plaats van een fatsoenlijke uitleg van wat er is gebeurd krijgen we een mank lopende rechtvaardiging, in de trant van dat wij, de burgers, het belang van het toerisme voor onze economie niet moeten vergeten. Niet dat we die belangen negeren, maar we denken dat het juist op z'n plaats is investeerders, groot en klein, buitenlands of lokaal, van tevoren correct in te lichten over dit soort zaken, juist om latere problemen op een nog veel lastiger moment te voorkomen.

De uitleg de we niet krijgen betreft het volgende: waarom is het bij de overheid zo dat – vooral in de hogere overheidskringen – altijd wordt getracht om zaken zo positief mogelijk voor te stellen aan investeerders, in plaats van hen duidelijk op de hoogte te stellen van de wettelijke bottlenecks die zij op hun weg zullen tegenkomen? Is het de arrogantie van de bestuurder die op zo'n moment de boventoon voert, dat men denkt dat men welk bezwaar of bezorgdheid ook van de burger kan onderdrukken, zodat dit voor de investeerder irrelevant wordt? Tot het moment, zoals nu, men erachter komt dat Aruba geen bananenrepubliek is, al kan het plaatselijke politieke niveau wel eens die indruk geven, maar een rechtstaat die, gelukkig voor ons, diens oorsprong niet heeft bij deze politici maar in de traditie van het Nederlands recht? Er was een tijd dat onze lokale bestuurders het voordeel van de twijfel kregen omdat ze een nogal gebrekkige opleiding hadden genoten. Heden ten dage is dat argument niet meer te hanteren omdat de meesten een universiteit van binnen hebben gezien, en meestal goede. Dus mogen we veronderstellen dat ze heel goed weten wat ze doen en dat ze ook genoeg wetskennis hebben om te weten dat op enig moment dit soort zaken vastloopt.

Met de nu lopende rechtszaken, waarvan de uitkomst nog niet duidelijk is, zou men binnen de overheid hiervan iets (kunnen) leren? Om eerlijk te zijn: helemaal niets. We kijken al decennialang herhaaldelijk aan tegen dit soort incidenten waarbij het erop lijkt dat het motto is: "regels zijn er niet om nageleefd te worden, regels zijn er om bij te buigen..." We hebben bij dit alles niet eens het woord 'corruptie' gebezigd, ook al omdat we daarvan geen bewijs hebben. Maar, er is iets gaande waardoor investeerders telkenmale de zekerheid krijgen dat ze zich niet aan de spelregels hoeven te houden; dat staat vast. Het geld dat uitgespaard is met te kort door de bocht te gaan met de regelgeving, kunnen ze nu gaan besteden aan opgelopen schade in de bouw.

Miguel Mansur, parlementslid van ACCION21:

"Het is een dwaasheid om de Rijkswet Financieel Toezicht niet te aanvaarden"

In de afgelopen dagen blijft de Rijkswet Financieel Toezicht een voortdurend onderwerp van gesprek, aangezien Aruba vóór 10 oktober het geleende geld tijdens de Covid-19-crisis moet terugbetalen, ook al is het Nederlandse kabinet demissionair.

Nederland blijft erop aandringen dat de Rijkswet Financieel Toezicht op Aruba van kracht wordt, zodat het de schulden van de pandemische liquiditeitssteun tegen een gunstige rente kan herfinancieren. Premier Evelyn Wever-Croes heeft aangegeven dat Den Haag voor 1 september een antwoord wil hebben.

Als Aruba er niet in slaagt de schulden te herfinancieren, vervalt de betalingsdeadline op 10 oktober. Het struikelblok hierbij is het Arubaanse parlement, dat van mening is dat de Landsverordening financieel toezicht voldoende is om toezicht te houden. Nederland is het hier echter niet mee eens, omdat het in het geval van een lokale wet niets te zeggen heeft.

Volgens de premier werkt de Arubaanse regering aan haar eigen bijdrage aan het concept van de Rijkswet Financieel Toezicht en zei dat ze dit op papier zetten om het op te sturen.

Met minder dan drie maanden te gaan en gezien het obstakel van het parlement, werd de leider van de ACCION21-partij gevraagd naar de situatie op dit moment. Hij noemde zijn partij ACCION21 samen met MAS, Ryçond Santos do Nascemento, die ook onafhankelijk is, evenals Gerlien Croes, voorstanders van deze toezichtswet. De partijen die tegen zijn, zijn MEP, AVP en RAIZ.

Voor wat betreft de MEP, hebben ze verklaard dat ze antwoorden willen krijgen op de vragen die aan het parlement zijn gesteld. Deze vragen moeten worden beantwoord door zowel de Nederlandse als de Arubaanse regering, maar er is geen consensus.

Volgens Mansur is het "een dwaasheid om deze financiële wet niet te accepteren, omdat als we de Rijkswet accepteren, we financiering kunnen krijgen tegen 3% in plaats van 7%. Dat bespaart ons 32 miljoen florin per jaar gedurende 20 jaar, dus 640 miljoen florin in totaal." Hij legde ook uit dat "de landsverordening niet werkt. In 2022 heeft het parlement een begroting goedgekeurd met een oorspronkelijk tekort van 227 miljoen in strijd met de landsverordening. De CAft heeft een aanwijzing aanbevolen en het parlement moest de begroting wijzigen. Evelyn Wever-Croes zelf wilde een Rijkswet maken toen ze in 2014 in de oppositie zat."

Bovendien is hij van mening dat "er voldoende bewijs is dat het parlement zijn verantwoordelijkheid om de regering te controleren en ervoor te zorgen dat de overheidsfinanciën duurzaam zijn, al vele jaren niet kan nakomen, dus de Rijkswet is een garantie dat het geld van het volk goed wordt beheerd. Politiek gezien is de MEP bang om de Rijkswet te accepteren omdat de AVP hen dan zal aanvallen als overgave enzovoort, dus het volk verliest. De politieke situatie tussen MEP en AVP weegt zwaarder dan het nationaal belang," concludeerde hij.

Naast de regering legt de Tweede Kamer in Nederland ook veel nadruk op de Rijkswet Financieel Toezicht, vooral nadat parlementsleden Kamminga en Van den Berg een motie hebben ingediend waarin de Nederlandse regering wordt opgeroepen de schuld van Aruba niet te herfinancieren als niet aan deze voorwaarde wordt voldaan.

In de Tweede Kamer van het Nederlandse parlement vond vorige maand een debat plaats over verschillende moties van verschillende parlementsleden met betrekking tot de situatie op de eilanden van het Koninkrijk der Nederlanden in het Caribisch gebied. Voor Aruba was een motie van mevrouw Roelien Kamminga (VVD) en Joba van den Berg (CDA) van bijzonder belang, die bedoeld was om ervoor te zorgen dat Aruba geen verlenging zou krijgen van de tijdens de Covid-19-crisis verstrekte lening op basis van gunstige voorwaarden en lage rente, als de regering van Aruba niet bereid is om de Rijkswet Financieel Toezicht te accepteren.

In de motie wordt ook aan de Nederlandse regering gevraagd om een hogere rente te hanteren volgens de marktrente voor de lening als er geen Rijkswet Financieel Toezicht van kracht is, "en als er in de toekomst stappen worden genomen in de richting van de inwerkingtreding ervan, om de leningen alleen op korte termijn te herfinancieren tegen een rentepercentage dat hoe dan ook hoger is dan de gunstige voorwaarden."

Ondanks dat het kabinet demissionair is...

Nederland blijft aandringen op de Rijkswet Financieel Toezicht

Nederland blijft aandringen op het in werking laten treden van de Rijkswet Financieel Toezicht op Aruba, waardoor de herfinanciering van de bijna één miljard florin aan liquiditeitssteun die Aruba tijdens de coronacrisis heeft ontvangen, mogelijk wordt tegen een gunstige rente. Premier Evelyn Wever-Croes heeft aangegeven dat Den Haag een antwoord wil hebben vóór 1 september.

Ondanks dat de Nederlandse regering demissionair is, blijft zij hameren op de koppeling tussen de Rijkswet en de herfinanciering van het sinds de coronaviruscrisis ontvangen liquiditeitssteunbedrag, zoals nieuwsportalen, waaronder Aruba.nu en NoticiaCla, melden.
De deadline voor Aruba om haar schuld af te lossen, als herfinanciering niet lukt, is 10 oktober. Het obstakel hierbij is het Arubaanse parlement, dat van mening is dat de Landsverordening financieel toezicht voldoende is om toezicht te houden. Nederland is het hier echter niet mee eens, omdat in het geval van een lokale wet, Nederland niets te zeggen heeft.

Volgens de premier werkt de Arubaanse regering aan haar eigen inbreng voor het concept van de Rijkswet Financieel Toezicht en zegt dat ze dit op papier zetten om het te presenteren.

Naast de regering legt de Tweede Kamer in Nederland ook veel nadruk op de Rijkswet Financieel Toezicht, vooral nadat parlementsleden Kamminga en Van den Berg een motie hebben ingediend waarin de Nederlandse regering wordt opgeroepen de schuld van Aruba niet te herfinancieren als niet aan deze voorwaarde wordt voldaan.

In de Tweede Kamer van het Nederlandse parlement vond vorige maand een debat plaats over verschillende moties van verschillende parlementsleden met betrekking tot de situatie op de eilanden van het Koninkrijk der Nederlanden in het Caribisch gebied. Voor Aruba was een motie van mevrouw Roelien Kamminga (VVD) en Joba van den Berg (CDA) van bijzonder belang, die bedoeld was om ervoor te zorgen dat Aruba geen verlenging zou krijgen van de tijdens de Covid-19-crisis verstrekte lening op basis van gunstige voorwaarden en lage rente, als de regering van Aruba niet bereid is om de Rijkswet Financieel Toezicht te accepteren.

In de motie wordt ook aan de Nederlandse regering gevraagd om een hogere rente te hanteren volgens de marktrente voor de lening als er geen Rijkswet Financieel Toezicht van kracht is, "en als er in de toekomst stappen worden genomen in de richting van de inwerkingtreding ervan, om de leningen alleen op korte termijn te herfinancieren tegen een rentepercentage dat hoe dan ook hoger is dan de gunstige voorwaarden."

Welke voordelen heeft...
Financieel toezicht...?

In de huidige recesperiode, met ook nog een demissionair kabinet in Nederland, betekent dit nog geen stilstand in het werk om tot een oplossing te komen voor de leningen van bijna een miljard florin die Aruba bij Nederland uit heeft staan. Het laatste en belangrijkste punt dat kennelijk nog op tafel ligt is de aanvaarding, of niet, van de rijkswet voor financieel toezicht. Het Arubaanse parlement heeft bij meerderheid al een negatief standpunt ingenomen, en die regeringsmeerderheid blijft van mening dat het mogelijk moet zijn om de huidige Arubaanse wet, waaronder het toezicht in de afgelopen acht jaar heeft bestaan, te handhaven. Nederland blijft bij het standpunt dat de rijkswet geaccepteerd moet worden, als voorwaarde voor het regelen van de lening onder gunstige voorwaarden, met name een lage rente hiervoor. In elk ander geval kan de Arubaanse regering rekenen op een veel hoger rentetarief, indien financiering in enig andere vorm wordt verkregen, waarvoor men bovendien nog steeds de goedkeuring van de Rijksregering moet krijgen.

Een tamelijk urgente situatie dus, waarbij alle alternatieven behalve het aanvaarden van de betreffende rijkswet veel meer gaan kosten aan rente, waarbij dit kan oplopen tot een bedrag van om en nabij vijftig miljoen florin per jaar. Dit is echt niet alleen een zaak voor de regering, maar duidelijk ook voor de burger want die moet uiteindelijk dit extra geld gaan ophoesten. Geld dat dan bovendien niet gebruikt kan worden voor andere belangrijke zaken, zoals onderwijs, sociale en medische zorg. Dus de regering zijn gang laten gaan op de kennelijk gekozen route gebaseerd op arrogantie en valse trots, kan de gemeenschap in de komende jaren honderden miljoenen gaan kosten, terwijl het uitgerekend de beperking van die rentebetalingen moet zijn wat in de nabije toekomst ruimte moet scheppen voor die andere, nuttiger zaken. Meer investeringen in het onderwijs bijvoorbeeld. In de huidige situatie, zonder die extra 50 miljoen mee te rekenen, geven we ongeveer evenveel geld uit aan interest als aan het gehele budget voor onderwijs. In 2022 was een bedrag van 253 miljoen gereserveerd voor rentebetalingen, om enig idee te geven waar we het hier over hebben.

Met dit beeld voor ogen moeten we toch vrezen dat de regering van Aruba een confrontatie niet uit de weg zal gaan, waaruit Aruba en dan niet uitsluitend de regering, geen profijt zal halen. En als we het toch hebben over voor- en nadelen, laten we het dan eens concreet hebben over welke voordelen een akkoord met Nederland ons wel kan brengen, in plaats van de zaak steeds te bekijken vanuit de politieke agenda van onze bestuurders. De discussie wordt al te vaak overheerst door de met gif beladen opmerkingen over een Nederland dat neergezet wordt als de 'uitbuiter' die ons terug wil voeren naar een koloniaal verleden, als je de meest rabiate elementen aan die zijde moet geloven. Dus nu de vraag: wat zouden de voordelen kunnen zijn voor onze gemeenschap van het aanvaarden van de betreffende rijkswet, in plaats van de Arubaanse wet? Om te beginnen heeft de ontwerpwet die Nederland voorstelt, vrijwel exact dezelfde inhoud als de huidige Arubaanse wet. Het gehele mechanisme van toezicht op de begroting is identiek, met dezelfde bevoegdheden en verantwoordelijkheden voor de Koninkrijksregering en het CAft. Op financieel gebied zien we twee grote voordelen. Ten eerste: de liquiditeitsleningen uit de coronacrisis krijgen een rente die zeker de helft minder is dan welk andere oplossing ook in het buitenland. Ten tweede: via de rijkswet wordt geregeld dat de andere buitenlandse leningen, naargelang die verlopen, kunnen worden afgelost en geherfinancierd via Nederland, met dezelfde lage rente die geldt voor de eerder van Nederland geleende gelden. Dit is het mechanisme dat ons in staat zal stellen gaandeweg de jaarlijks uit te geven rentebetalingen aanzienlijk te verlagen, nu nog een kwart miljard florin, waardoor middelen worden gecreëerd voor andere zaken, waaronder ook de terugbetaling van leningen om de schuld, van per ultimo 2022 nog 5,716 miljard, te verlagen. We kunnen toch echt niet geloven dat onze schulden voldoende terug zullen lopen door uitsluitend onze BBP te laten groeien, voor zover dat mogelijk is. De schuldverhouding kan percentagegewijs wel veranderen maar we zullen toch echt ook schulden moeten aflossen in plaats van alles tot in de eeuwigheid te blijven herfinancieren.

Bovendien heeft het financieel toezicht een ander groot voordeel. Zo kennen we sinds 2015 de verplichting voor de Arubaanse regering om periodiek verslag uit te brengen van het financieel beheer en die gegevens ook bekend te maken. Die kwartaalrapportage is vastgelegd in de wet en de regering kan er niet omheen. Voorheen kregen wij uitsluitend de begroting te zien, er kwamen geen jaarrekeningen en we hadden nog geluk dat men wettelijk verplicht was om bepaalde gegevens af te dragen aan de Centrale Bank, maar die gaven niet zoveel details. Dit alles veranderde toen Nederland het toezicht oplegde, weliswaar gecamoufleerd in een Arubaanse wet om de schande voor de toenmalige regeringspartij beperkt te houden. In ieder geval is het zo dat als er geen Nederlands ingrijpen was geweest, zoals ook nu via de onderlinge regeling, dan hadden we nooit zoveel transparantie gezien als nu het geval is. Niet dat we daarmee helemaal tevreden zijn met wat er nu is, want de regering blijft nog steeds ernstig in gebreke bij het verschaffen van bepaalde informatie waar wij als gemeenschap recht op hebben. Tot op heden toe hebben we geen toegang tot de jaarcijfers van diverse overheids- en semioverheidsinstanties, een thema dat we vaker hebben aangeroerd, maar er verandert niets. En, zouden we zonder financieel toezicht, de nu verkregen transparantie behouden? 'Soñar no cuesta nada'..., zeggen de Spaanstaligen onder ons.

Openbaar Ministerie in beroep tegen vonnis in de moordzaak van Sayuri

Gisteren heeft het Openbaar Ministerie via een persbericht laten weten dat zij hebben besloten om in beroep te gaan tegen het vonnis van het Hof op 10 juli laatstleden in de moordzaak van Sayuri Petronia.

Het Hof heeft de verdachte I.M.P. (die op het moment van het misdrijf 17 jaar oud was) onder andere veroordeeld voor het doden van de 19-jarige Sayuri Petronia, met een straf van 4 jaar jeugddetentie en oplegging van de PIJ-maatregel, een jeugdstrafmaatregel.

Het Openbaar Ministerie heeft de vader van het slachtoffer, Mike Petronia, op de hoogte gebracht van dit besluit.

Sinds de dag dat Sayuri haar leven verloor, is Mike Petronia begonnen met een strijd om gerechtigheid te eisen.

Maar niet alleen dat, hij vindt dat de veiligheid op Aruba in gevaar is, waarbij hij zegt: "De politie werkt hard om degenen die misdaden plegen te arresteren, maar ze laten ze weer gaan."

Mogelijk fraude in CV van rector van Universiteit van Aruba

Volgens minister van Onderwijs en Sport, Endy Croes, zal het College van Curatoren een onderzoek instellen naar mogelijke fraude in het CV van de rector van de Universiteit van Aruba.

Tijdens een persconferentie meldde minister Croes dat het College van Curatoren (CvC) een onderzoek zal uitvoeren om te achterhalen wat er precies aan de hand is bij de Universiteit van Aruba, omdat er volgens bronnen een delicate situatie is met mogelijk fraude in het cv van rector Viola Heutger.

Zoals Bon Dia Aruba in zijn editie van 12 juli publiceerde met als kop "Delicate situatie aan de Universiteit van Aruba: Rector Heutger mogelijk betrokken bij cv-fraude", vroeg de redacteur tijdens een persconferentie aan minister Croes of hij op de hoogte was van deze beschuldigingen tegen Heutger.

De minister antwoordde dat hij niet op de hoogte was van de beschuldigingen tegen Heutger. Hij verklaarde dat hij het artikel had gelezen en meteen contact had opgenomen met het College van Curatoren, een orgaan dat zeer gerespecteerd wordt in de gemeenschap, zoals hij opmerkte. Ze zullen een onderzoek instellen. "Wat er geschreven is in de pers, ze zullen hun werk doen en mij naderhand informeren, maar ik wil voorzichtig zijn met enige vorm van nervositeit of iets dat er niet zou moeten zijn. Ik wil het College van Curatoren wat tijd geven, zodat ze kunnen reageren en ze zullen voor het einde van juli terugkomen om dit op te helderen," zo verklaarde hij.

Zodra ze zelf meer informatie hebben over het onderzoek, zoals de minister benadrukte, zullen ze de pers informeren om helderheid te brengen in deze zaak.

Bronnen hebben aangegeven dat sommige mensen aan de Universiteit van Aruba bang zijn dat de informatie in de media bekend wordt, omdat ze zich zorgen maken dat dit ertoe kan leiden dat Heutger haar baan verliest aan de Universiteit van Salzburg, en dat er ook veel intimidatie plaatsvindt.

In deze kwestie heeft minister Croes verklaard dat hij geen reactie kan geven als er geen concrete feiten zijn, maar dat hij via het College van Curatoren heeft verzekerd dat hij geen ongerustheid heeft gevoeld in deze kwestie, maar dat hij hen ruimte moet geven om hun onderzoek te doen en dat ze op het juiste moment naar buiten kunnen komen.

Volgens een anonieme bron had Heutger bij haar benoeming als functionaris de bedoeling om de Universiteit van Aruba als een opstap te gebruiken om naar een andere functie te gaan. De bron gaf aan dat Deloitte, belast met het wervings- en selectieproces, geen achtergrondonderzoek heeft uitgevoerd en dat het Human Resources-departement van de Universiteit van Aruba met deze taak belast had moeten worden, maar dit is niet gebeurd.
De anonieme bron zei dat alle dekens van de Universiteit van Aruba op de hoogte zijn van de situatie en dat er veel spanning is omdat de meerderheid tegen wat er gebeurt is.

De anonieme bron gaf aan dat er geen eenheid is onder de leden van het College van Curatoren (CvC) van de Universiteit van Aruba in deze kwestie en dat zelfs sommige leden Heutger steunen. "Het probleem is dat het CvC verdeeld is over Heutger en ze zitten niet op één lijn, en sommigen van hen willen zelfs meer druk op het CvC uitoefenen en ook op Heutger," aldus de bron.

Het is opvallend dat volgens de bron de studenten zelf niet op de hoogte waren van de situatie die zich op de Universiteit van Aruba afspeelt. Het is ook triest dat de studentenraad niet actief is en dat er geen vakbond is waarop ze kunnen steunen om zichzelf en de instelling te verdedigen.

De bron benadrukte ook dat een bepaald lid van het College van Curatoren Heutger openlijk steunt en dat velen bang zijn voor dit lid.
Er is blijkbaar geen diepgaand onderzoek uitgevoerd door de Universiteit van Aruba over deze situatie, en er blijft een vraagteken zonder veel duidelijkheid of bevestiging over de zaak.

Wat betreft het rapport van de lokale media in Oostenrijk, blijkt daaruit dat Heutger geen onderzoeker was aan de Academie voor Europees Privaatrecht sinds juli 2013 tot nu. Volgens een expert blijkt er geen enkel onderzoek te zijn uitgevoerd aan deze academie, en dus was er ook geen onderzoeker aanwezig.

De beschrijving van Heutger lijkt frauduleus te zijn, aangezien de Academie voor Europees Privaatrecht slechts een ondersteunende structuur was voor het financieren van een zomercursus Europees Privaatrecht. Bovendien is er sinds 2012 geen activiteit op de website van deze academie te zien.

Een ander punt dat ze benadrukken, is dat Heutger al meer dan 23 jaar geen professor is geweest aan de zomerschool van de Universiteit van Salzburg. De expert merkt ook op dat de zomerschool een zomerschool van drie tot vier weken is die wordt georganiseerd door de afdeling privaatrecht en geen formele academische kredieten kan toekennen.

De samenvatting is dat in deze zomerschool een persoon geen professor kan worden, maar hoogstens als gastdocent kan optreden. In ieder geval is de bewering van Heutger dat ze sinds het jaar 2000 zomerschoolprofessor is, in elk geval een onjuiste bewering.

In juli 2021 werd Dr. Viola Heutger benoemd tot rector magnificus van de Universiteit van Aruba. Als spreker en uitnodigingsprofessor was Heutger verbonden aan verschillende universiteiten in Nederland en andere delen van de wereld. Als onderdeel van de 'flying faculty' heeft ze bijgedragen aan de oprichting van nieuwe juridische faculteiten. Gedurende haar carrière als advocaat heeft ze gewerkt als adviseur van wetgevende commissies in verschillende landen.

Minister Ursell Arends:

"In het zaak van Embassy heeft de Natuurbeschermingsverordening gezegevierd"

Gisterochtend hield minister van Natuur, de heer Ursell Arends, een persconferentie na de uitspraak van de Rechtbank om de ontwikkeling van Embassy Suites, van Natura NV, te stoppen totdat er een ontheffing is verkregen als voorwaarde voor hun aanlegvergunning.

Arends legde de procedure en het verschil tussen een 'aanlegvergunning' en 'ontheffing' uit. Hij begon met het uitleggen van hoe het proces verliep, waarbij hij aangaf dat elk project dat impact heeft op de natuur een 'ontheffing' moet verkrijgen. Een 'aanlegvergunning' geeft toestemming om iets te doen, in dit geval bijvoorbeeld bouwen. De 'aanlegvergunning' is echter afhankelijk van een 'ontheffing', die bijvoorbeeld rekening houdt met de beschermde soorten in onze natuur. In het geval van Embassy hebben drie mariene biologen geconstateerd dat er zeegras en verschillende koralen op het strand aanwezig zijn, waarvoor Embassy een 'aanlegvergunning' heeft aangevraagd en dus een ontheffing nodig heeft. Arends legde uit dat niet elke bouwactiviteit een ontheffing vereist, maar dit is wel nodig wanneer het gaat om beschermde soorten.
Een 'ontheffing' wordt verleend door de Minister van Natuur. Volgens Natura telt de 'ontheffing' niet voor hen, maar de rechter heeft bepaald van wel. Arends legde ook uit dat de 'aanlegvergunning' van Natura "voorwaardelijk" is, wat betekent dat het zonder 'ontheffing' niet geldig is.

Arends informeerde ook dat op 6 juli een vergadering met Natura werd gehouden, waarbij de ontwikkelaar aangaf dat ze alleen een 'ontheffing' zouden aanvragen als de regering van Aruba garanties geeft dat het zal worden goedgekeurd. Arends verklaarde dat dit niet acceptabel was en werd afgewezen. Tijdens dezelfde vergadering stelde minister Arends een oplossing voor waarbij het strand aan de zuidkant zou worden ontwikkeld, maar deze voorstellen werden resoluut afgewezen en Natura koos voor rechtszaken en publieke acties, volgens Arends.

In de daaropvolgende weken werden e-mails ontvangen bij het ministerie waarin gedreigd werd met een schadeclaim tegen de regering van Aruba, wat ook onaanvaardbaar is gezien elke verliesclaim als gevolg van verkeerde wettelijke acties. "De kritische vraag hier is: wie heeft de indruk gewekt dat Natura de vergunningen wel even zou 'fixen'?" reageerde minister Arends.

Tot slot benadrukte minister Arends tijdens de persconferentie dat de intentie niet is om ontwikkeling op Aruba te stoppen, maar om duurzame ontwikkeling te bevorderen die ons in de toekomst ten goede komt. Dit is een precedent dat is gesteld. Ontwikkeling kan niet langer doorgaan ten koste van de natuur.

Vervolg op pagina 6.

Moeten we onze...

Demografische kerncijfers herzien...?

Terwijl de recesperiode onze politici hun welverdiende rust bezorgt, lijkt dit ons een goede gelegenheid enige aandacht te besteden aan zaken die belangrijk zijn voor het besturen van ons land on het algemeen, zonder dat dit per se het innemen van een politieke positie inhoudt. Het is af en toe noodzakelijk dit algemene beeld in ogenschouw te nemen, ook omdat het ons een aantal interessante en in zekere zin zorgelijke gegevens oplevert.

Een eerste blik moet gewijd zijn aan de algemene situatie waarin onze bevolking zich bevindt, waarbij we kunnen constateren dat sinds 2021 er praktisch geen natuurlijke groei meer is. Kort gezegd, is de natuurlijke groei het verschil tussen de jaarlijkse geboorte- en sterftecijfers. Terwijl in 2018 die natuurlijke groei nog 447 bedroeg, en in 2019 zelfs nog 513, was dit cijfer in 2021 nog maar 55 en in 2022 is dit verder gezakt tot 36. Vraag: wat is hier aan de hand? Twee processen die een tegengesteld effect bewerkstelligen: het aantal geboorten is geleidelijk aan gedaald sinds 2018, van 1177 geboorten toen tot slechts 915 in 2022; 266 geboorten minder op jaarbasis in slechts vijf jaar. Anderzijds is in de laatste twee jaar, 2021 en 2022, dus niet in het coronajaar, zijn de sterftecijfers toegenomen tot respectievelijk 964 en 879. In de voorgaande jaren lag het niveau van de sterfte continu onder de 750 per jaar.

Met dit als tendens zal het saldo van de emigratie- en immigratiecijfers de belangrijkste factor zijn die van invloed is op de toe- of afname van de bevolking. Wat is dan het beeld op dat vlak? Dat vanaf 2018 tot en met 2022 dit eerstgenoemde jaar het enige was waarin meer mensen zich op Aruba hebben gevestigd dan dat er mensen vertrokken zijn. Vanaf 2019 tot en met 2022 zijn er elk jaar meer mensen uit Aruba geëmigreerd dan dat mensen zich hier hebben gevestigd. Het is logisch dat in 2020 tijdens de coronacrisis meer personen het eiland hebben verlaten dan dat er mensen hier gekomen zijn, maar we zien dus dat in de laatste twee jaar, met een sterk economisch herstel, toch meer mensen zijn vertrokken dan mensen zijn geïmmigreerd. En als bijkomend interessant aspect: het merendeel van de vertrekkende personen zijn degenen met de Nederlandse nationaliteit, in Aruba of de voormalige Antillen geboren, zoals die categorie wordt genoemd door het CBS. Opmerkelijk mag ook genoemd worden dat we sinds 2020 een forse afname zien van de totale, officieel geregistreerde bevolking, van meer dan 109.000 in 2018 en 2019, tot net boven de 107.000 in 2020 en de jaren daarna.

Naast deze demografische gegevens wordt het belangrijk te kijken wat dit betekent in verband met de sterke economische vooruitgang in de laatste twee jaar. Ten eerste is het economisch herstel dus niet afhankelijk geweest van een sterke toevloed van buitenaf. In zuiver economisch-statistische termen betekent dit dat er een behoorlijke economische vooruitgang is geboekt, uitgedrukt in het BBP, met een aanzienlijk kleinere bevolking dan in 2019. Betekent dit dan een flinke stap vooruit op het gebied van de arbeidsproductiviteit? Op het eerste gezicht wel; het totaal aan officieel geregistreerde banen bij de SVb heeft onlangs het niveau van 2019 bereikt, maar op papier hebben we een BBP dat in 2022 aanzienlijk hoger was dan in 2019.

Maar we moeten hier nog een andere factor bij betrekken. We hebben namelijk een aanzienlijke groep personen die nergens is geregistreerd omdat ze zonder wettelijke basis hier zijn. Hoe groot is hun invloed op onze economie? Dat weten we niet want ze zijn nergens geregistreerd, niet bij de SVb, noch bij Bevolking, noch ergens anders... Ho, wacht, een groot deel van hen is wel bekend, met naam en toenaam. Historisch gezien is het grootste deel van de nu aanwezige 'illegalen' hier gekomen via de luchthaven en niet in een bootje via de kust. Hun gegevens staan in de database van de betreffende autoriteiten, maar men heeft het liever hier niet over. Men blijft volhouden dat er een groot aantal illegale buitenlanders hier is waarvan maar een klein deel een vluchtelingenstatus heeft; de rest zou een groot mysterie zijn... Dat hoeft niet zo te zijn want de overheid kan een goed inzicht hebben in hoeveel het er zijn en wie dat zijn.

Brengen we dit alles nu naar voren om een negatieve sfeer te scheppen? Nee, maar als we inderdaad zo'n grote niet gedocumenteerde bevolkingsgroep hebben, die hier woont en kennelijk in staat is om in het levensonderhoud te voorzien, en dus een bijdrage doet aan onze economie, wordt het dan geen tijd om onze demografische informatie te gaan herzien? Het zou een nogal grote fout zijn om als onze officiële cijfers een afname van de bevolking laten zien, waarbij bijvoorbeeld in 2022 ongeveer 800 personen minder aanwezig zouden zijn dan in het crisisjaar 2020, terwijl dat een volkomen verkeerd beeld geeft omdat die onbekende groep arbeidskrachten meer dan voldoende compensatie op de arbeidsmarkt biedt voor de ongeveer 2.000 personen die minder aanwezig zijn vergeleken met 2018.

Het kan dus heel goed zijn dat we cijfers hanteren die ons een vals en irrealistisch beeld verschaffen van onze bevolking en onze economie. De grote vraag is hoe dat te corrigeren, zonder daarbij het thema van algemene amnestie aan te roeren. Als we daar niet voor kiezen, krijgen we dan acties tot massale uitzetting van grote groepen mensen zoals we dit nog nooit gezien hebben? Dat geloven we niet. De minister belast met arbeid en integratie heeft dit thema onlangs al aangestipt. Zonder hierin stelling te willen nemen, lijkt het ons tijd dat onze politici hier aandacht aan gaan besteden.

Vervolg van pagina 5.

Bij deze persconferentie waren ook medewerkers van Embassy aanwezig, die hun zorgen wilden delen met minister Arends. Ze zijn bang hun baan te verliezen omdat de reserveringen bij Embassy nu afhankelijk zijn van een strand dat momenteel niet bestaat en vertraging ondervindt. Ze bekritiseerden ook dat andere ontwikkelingen plaatsvinden zonder ontheffing of andere acties die schadelijk zijn voor de natuur, zoals illegale stortplaatsen op Aruba. In reactie hierop zei Arends dat hij hun zorgen begrijpt en dat hij niemand wil bedreigen. Hij merkte echter op dat de natuur al vele jaren verwaarloosd en vernietigd is en dat het nu tijd is om de flora en fauna van Aruba te beschermen. Hij benadrukte dat dit gevoel van natuurbescherming ook gedeeld wordt door grote groepen van de lokale gemeenschap die zich hierover hebben uitgesproken. Wat betreft illegale stortplaatsen, merkte Arends op dat het ook de verantwoordelijkheid is van het volk om bij te dragen aan afvalbeheer door hun afval op de juiste manier te deponeren, en als dit gebeurt, kan worden verzekerd dat het afval op de juiste manier wordt verwerkt.

Minister Arends bevestigde dat hij een goede relatie heeft met alle natuurbehoudsorganisaties, maar hij verduidelijkte dat hij niet specifiek de zaak van ABC (Aruba Birdlife Conservation) steunt tegen de ontwikkeling van Embassy. Als minister van Natuur is het zijn verantwoordelijkheid om een evenwichtig beheer te bevorderen dat ontwikkeling verbindt met natuurbescherming.
Een vertegenwoordiger van Natura NV was ook aanwezig en vroeg minister Arends waarom hij de ontheffing was komen aanvragen en waarom er andere stranden werden aangeboden in plaats van degene die oorspronkelijk aan Embassy was "beloofd". Arends verklaarde dat de ontheffing vanaf het begin een voorwaarde was en dit had duidelijk moeten zijn bij de aanlegvergunning. Hij bekritiseerde de advocaten van de ontwikkelaar die volgens hem mogelijk slecht juridisch advies hadden gegeven door de ontwikkelaar te laten denken dat hij door kon gaan met de bouw zonder de ontheffing te hebben verkregen.

Arends ontving de ontheffingsaanvraag op dinsdag om 17:00 uur. Het verzoek zal worden beoordeeld door medewerkers van het ministerie van Natuur, die alle informatie zullen evalueren en een advies zullen uitbrengen aan de minister of de ontheffing al dan niet moet worden verleend. De pers vroeg Arends of het feit dat Natura openlijk over de zaak had gesproken en de slechte relatie met de minister invloed zou kunnen hebben op de uitkomst van deze beoordeling en of Natura NV de ontheffing zou krijgen. Arends verklaarde dat dit niet het geval zal zijn, omdat het ministerie van Natuur volgens vastgestelde standaarden werkt en het advies uitsluitend gebaseerd zal zijn op het natuurbelang zoals dat reeds is vastgesteld. Hij benadrukte dat hij bereid is om met Natura NV rond de tafel te gaan zitten om een bevredigende oplossing te vinden voor alle betrokken partijen, maar dat dit op een professionele manier moet gebeuren, met begrip en respect voor de regels en wetten van Aruba.

Aan het einde van de persconferentie bleef Arends achter om te luisteren naar de aanwezige werknemers die meer informatie en verduidelijking wilden over de zaak.

Aruba registreert drie gewelddadige doden in slechts twee dagen

Het Arubaanse politiekorps was de afgelopen twee dagen druk bezig, waarbij meerdere tragische gebeurtenissen plaatsvonden en 3 mensen hun leven verloren.

Het eerste geval vond plaats op dinsdagavond, toen het Arubaanse politiekorps melding maakte van een drive-by shooting bij ex-United Dinner op Driemasterstraat, rond 22:55 uur. Volgens de informatie leek het slachtoffer een vrouw te zijn die neergeschoten was en niet reageerde. De politie vroeg met spoed om een ambulance vanwege de ernst van de situatie.

De ambulance arriveerde op de locatie, maar helaas kon er niets meer worden gedaan voor de vrouw. Om 11:55 uur heeft Dr. Scholten de dood van Nayibe Isabel Herrera geconstateerd, geboren op Aruba op 22 september 1991 en 31 jaar oud. Op de locatie waren de rechercheafdeling, forensische politie, slachtofferhulp en een forensisch arts aanwezig.

De politie was actief op zoek naar de verdachten van deze moord en in verband daarmee werd bij Aruba Juniors ook een witte Toyota Yaris aangetroffen die mogelijk betrokken was bij dit geval. Het voertuig is in beslag genomen voor verder onderzoek.

In dit geval vraagt het politiekorps aan iedereen die iets heeft gezien of weet, om contact op te nemen met de politietiplijn 11141.

Geval bij Bushiribana
Op woensdag ontving Aruba ook het nieuws van nog twee doden. Het politiekorps kreeg een melding van een levenloze man bij Bushiribana en een ander levenloos lichaam bij een huis in Washington.

Via een persbericht meldde het politiekorps dat woensdagochtend na 6 uur de centrale meldkamer werd geïnformeerd dat er een auto bij Bushiribana geparkeerd stond en er een man op de grond lag die geen tekenen van leven vertoonde.

Vanwege deze situatie werd er onmiddellijk politiepatrouille naar de locatie gestuurd. Bij aankomst van de patrouille werd inderdaad een levenloos lichaam naast een auto aangetroffen. De recherche, forensische politie en een forensisch arts waren ter plaatse om het onderzoek te starten. Ook het slachtofferhulpteam werd op de hoogte gesteld.

In eerste instantie kon het lichaam niet worden geïdentificeerd, daarom werd gecontroleerd bij wie de auto geregistreerd stond en zo werd het adres van de eigenaar achterhaald. Op deze locatie troffen de agenten het levenloze lichaam van een vrouw aan.

Volgens de politie is het onderzoek nog in volle gang en kan er nog geen precieze informatie worden verstrekt over wat er is gebeurd.

De twee slachtoffers zijn geïdentificeerd als Jorge Miguel Garcia Moreno, die volgens andere media als een personal trainer in een sportschool werkte. Garcia Moreno was 35 jaar oud en werd geboren in Venezuela op 20 april 1988.

Wat betreft de vrouw, haar naam was Leilia Gregoria Contreras Romero, geboren op Aruba op 1 augustus 1974, 49 jaar oud en werkzaam als fysiotherapeut op Saba.

Er worden geruchten verspreid in de lokale media dat het mogelijk is dat Garcia Moreno Contreras Romero heeft vermoord en vervolgens naar het gebied van Bushiribana is gegaan om zichzelf van het leven te beroven. Dit is echter nog niet bevestigd en het onderzoek naar wat er precies is gebeurd met deze twee slachtoffers die zijn overleden, loopt nog steeds.

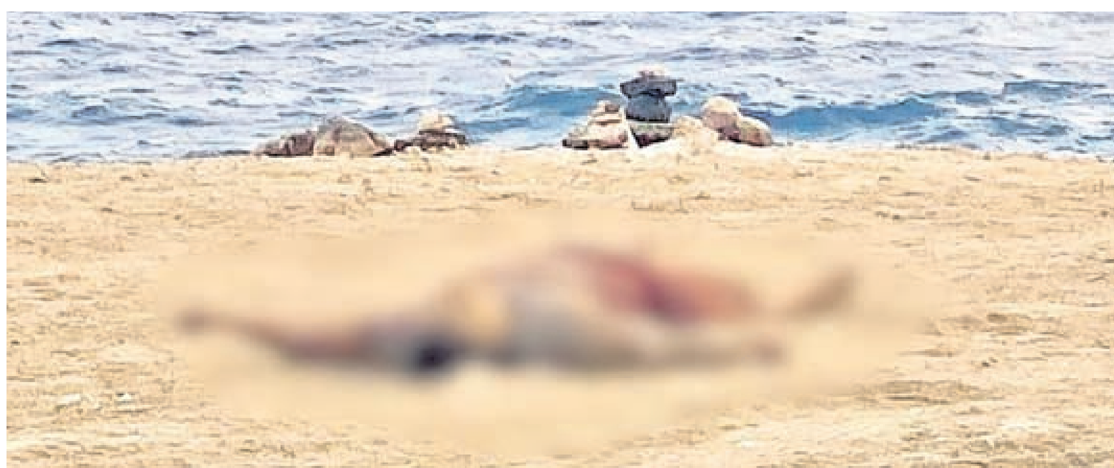
Het is triest dat drie mensen hun leven hebben verloren in minder dan 24 uur, waarbij een van de gevallen laat zien dat vuurwapens snel het eiland binnenkomen en roekeloze mensen ze met fatale gevolgen gebruiken.
Op 3 maart kondigde het politiekorps de plaatsing van containers aan in verband met een actie om wapens in te leveren. Op die dag meldden ze dat 8 vuurwapens en 500 stuks munitie zijn ingeleverd in deze container, die een maand lang open was, van 4 maart tot 4 juni.

Het is belangrijk om een meer uitgebreide en effectievere aanpak te overwegen, waarbij de vraag rijst waar deze vuurwapens vandaan komen en hoe ze Aruba binnenkomen. Ondertussen gaan trieste incidenten zoals deze door.

Hoe kan Aruba blijven omgaan met meer sociale problemen die zowel de gemeenschap als getroffen families treffen, of het nu gaat om geweld op straat of moorden, zoals wat er met de andere twee betrokken personen is gebeurd?

Curaçaose kinderen zijn slachtoffers van nalatigheid van de overheid bij het waarborgen van adequate huisvesting

(CuraçaoChronicle) - Concrete stappen om huisvesting voor kinderen te waarborgen moeten nog worden genomen, aldus de Ombudsman, die Minister Charles Cooper verantwoordelijk houdt voor deze kwestie.

De Curaçaose Ombudsman heeft een herinneringsbrief gestuurd aan de Minister van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning, waarin de regering wordt aangespoord om snel actie te ondernemen om haar plicht met betrekking tot huisvesting te vervullen. Met name wat betreft de rechten van kinderen eist de Ombudsman concrete actie van de regering.

In een eerdere bezorgde brief van 6 september 2022 adviseerde de Ombudsman Cooper om dringende maatregelen te nemen om fundamentele veranderingen in wetgeving en beleid met betrekking tot huisvesting tot stand te brengen.

Zorgplicht
De zorgplicht van de overheid om voldoende huisvesting te bevorderen, is verankerd in artikel 25, lid 2, van de Staatsregeling van Curaçao en vindt ook zijn grondslag in het internationaal recht, zoals het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM).

De Ombudsman benadrukt dat de regering zich met name moet richten op burgers in kwetsbare posities. Wanneer burgers gedwongen worden hun huizen te verlaten, is het essentieel dat de regering actief betrokken is en passende ondersteuning biedt aan deze kwetsbare groep op basis van hun specifieke situatie.
Alleen vertrouwen op de zelfredzaamheid van burgers is niet voldoende. Dit geldt ook voor minderjarige kinderen, die volgens de Ombudsman per definitie tot de kwetsbare groep behoren.

Toegang
Volgens artikel 27, lid 1, van het Verdrag inzake de Rechten van het Kind (IVRK) heeft elk kind recht op een levensstandaard die toereikend is voor zijn lichamelijke, geestelijke, intellectuele, morele en sociale ontwikkeling.

Toegang tot adequate huisvesting maakt deel uit van dit recht. Hoewel ouders in de eerste plaats verantwoordelijk zijn voor het welzijn van hun kinderen, is het de plicht van de lidstaten, inclusief de Curaçaose regering, om ervoor te zorgen dat de rechten en belangen van kinderen worden beschermd wanneer ouders deze verantwoordelijkheid niet kunnen vervullen.
Recente jurisprudentie benadrukt dat een bestuursorgaan niet alleen voldoende huisvesting moet waarborgen, maar ook rekening moet houden met de verplichting om de rechten en belangen van kinderen te beschermen in beslissingen, zoals bij plaatsing buiten het gezin. In essentie zou het doel van een bestuursorgaan moeten zijn om dakloosheid te voorkomen en ervoor te zorgen dat burgers een plek hebben om te wonen als ze hier zelf niet voor kunnen zorgen.

Raad van Advies uit sterke kritiek op de regering Pisas

(CuraçaoChronicle) – De Raad van Advies heeft sterke kritiek geuit op de regering Pisas. In haar jaarverslag stelt de Raad dat haar effectiviteit als wettelijke adviseur afhangt van de politiek-bestuurlijke context waarin zij opereert, en momenteel is die context niet gunstig.

De voortdurende indiening van ontwerpwetgeving die als urgent wordt aangemerkt, is met name frustrerend voor de Raad. Terwijl de regering vaak lang de tijd neemt om wetgeving te ontwikkelen, verwacht zij vervolgens dat de Raad van Advies het binnen enkele weken beoordeelt. Het jaarverslag concludeert dat deze situatie niet kan voortduren.

De Raad van Advies in Curaçao is een constitutioneel adviesorgaan dat advies geeft aan zowel de regering als het parlement (Staten) van Curaçao over ontwerpwetten en administratieve maatregelen. Als hoogste adviesorgaan speelt de Raad een essentiële rol in het wetgevingsproces en fungeert als bewaker van de kwaliteit van wetten en voorschriften.

Volgens het jaarverslag zou de Raad voldoende reacties moeten ontvangen van besluitvormers in het wetgevingsproces met betrekking tot haar bevindingen en adviezen. De Raad constateert echter dat dit vaak niet het geval is en betreurt dat bestaande overheidsinstrumenten om de kwaliteit van wetgeving te waarborgen onvoldoende worden benut. De regering en het parlement houden zich niet aan hun eigen vastgestelde regels.

Beslissingen
Het jaarverslag merkt ook op dat de hoeveelheid wetgeving is afgenomen, voornamelijk omdat de productie van wetten zich in de afgelopen twee jaar heeft verplaatst naar het opstellen van ministeriële regelingen. Deze regelingen hoeven niet ter beoordeling aan de Raad te worden voorgelegd en hoeven ook niet aan het parlement te worden voorgelegd. Op deze manier ontwijkt de wetgever toezicht en in het geval van de Raad ontwijkt het een kritische juridische beoordeling.

Het jaarverslag benadrukt verder het belang van tijdige verzoeken om advies en het indienen van hoogwaardige ontwerpregelingen voor het functioneren van de Raad. In 2022 ontving de Raad 31 verzoeken om advies en heeft deze verwerkt.

Tijdelijk
De Raad van Advies van Curaçao bestaat momenteel uit vice-voorzitter Lizanne Dindial en leden Jeffrey Sybesma, Charlene Alberto, Wilfred Flocker, Herbert van der Woude, Michael Willem, Luigi Virginia en Clarion Taylor.

Vanwege kostenbesparende overwegingen is de benoeming van het negende lid van de Raad voor 2021 en ook voor 2022 achterwege gelaten.

De secretaris van de Raad is Cadlyn Raphaëla, met een ondersteunend personeel dat de Raad helpt. In haar functie fungeert Hare Excellentie Gouverneur Lucille George-Wout als voorzitter van dit orgaan.

Vijfde verdachte gearresteerd in Curaçaose haven op verdenking van plaatsen van drugs in zeecontainers

(CuraçaoChronicle) – Deze week heeft het Gezamenlijk Onderzoeksteam (RST) in samenwerking met het Korps Politie Curaçao en de Douane in Curaçao nog een andere verdachte gearresteerd die naar verluidt betrokken was bij het plaatsen van cocaïne in containers bestemd voor Europa.

De gearresteerde persoon is geïdentificeerd als F.R.F., 37 jaar oud. De arrestatie werd uitgevoerd op bevel van het Openbaar Ministerie.

Na de arrestatie werden twee woningen doorzocht onder toezicht van een rechter-commissaris. F.R.F. wordt ervan verdacht betrokken te zijn bij de smokkel van grote hoeveelheden cocaïne via de haven van Schottegat, Curaçao, met als eindbestemming Europa.

Eerder waren al drie beveiligingsmedewerkers en een havenmeester gearresteerd voor hun betrokkenheid bij het plaatsen van aanzienlijke hoeveelheden cocaïne in containers gedurende een langere periode. Deze mannen zitten nog steeds in voorlopige hechtenis. De specifieke rol van de nieuwe verdachte is nog niet bekendgemaakt.